

TOKAJ VÁROS POLGÁRMESTERE
3910 TOKAJ, Rákóczi út 54.
Telefon: (47) 352-752 ♦ Telefax: (47) 352-006
E-mail: polgarmester@tokaj.hu

**Tokaj Város Polgármesterének
110/2020. (VI. 16.) határozata**

Tárgy: 2018-2022. évi Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata

Tokaj Város Polgármestere

*a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendeletre figyelemmel,
a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló
2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva az
alábbi döntést hozta:*

1. az előterjesztést megtárgyalta és elfogadta a határozat mellékletét képző Tokaj Város
2018-2022 évre vonatkozó, Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát.

Felelős: Posta György polgármester

Határidő: azonnal

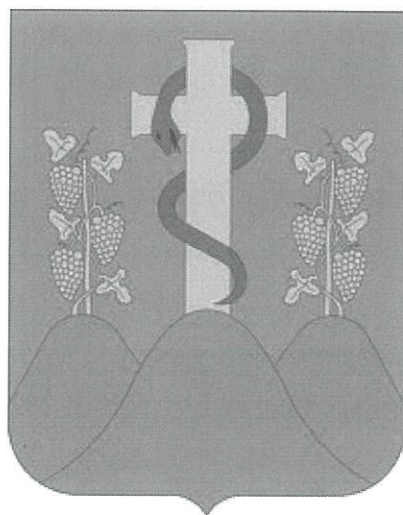
Tokaj, 2020. június 16.

Posta György
polgármester

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Tokaj Város Önkormányzata

2018-2022

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	67
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	76
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	76
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	78
1. A HEP IT részletei.....	78
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	78
A beavatkozások megvalósítói	78
Jövőképünk	79
Az intézkedési területek részletes kifejtése	79
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	88
3. Megvalósítás.....	97
A megvalósítás előkészítése	97
A megvalósítás folyamata	97
Monitoring és visszacsatolás.....	99
Nyilvánosság	99
Érvényesülés, módosítás.....	101
4. Elfogadás módja és dátuma	102

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az esélyegyenlőség területén 2011 óta megváltozott az önkormányzatok számára előírt feladatok tervezésének és végrehajtásának környezete, azonban az Önkormányzatnak vannak jogszabályokból, korábban felvállalt szerződéses kötelezettségeiből vagy jövőbeli forráselérésre vonatkozó érdekeiből fakadó feladatai ezen a területen. A végrehajtás alatt lévő és a tervezett pályázati kötelezettségek miatt is határozott az Önkormányzat a 2018-2022 közötti időszakra vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programjának elkészítéséről: az európai uniós pályázati kiírások során általános, a horizontális szempontok szerinti elvárása a helyi esélyegyenlőségi program megléte, aminek hiányában az így beadott pályázatok már a formai ellenőrzésen sem juthatnak át. (Ebtv. 31. § (6) szerint: „A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.”)

Összhangban Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tokaj Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program részben az esélyegyenlőséggel foglalkozó uniós irányelvekre, és a nyomukban született hazai joganyagokra alapoz. A program elkészítésében a 2013-tól 2018-ig végrehajtott, előző helyi esélyegyenlőségi program szakmai alapjaira és eredményeire is támaszkodtunk.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Elhelyezkedés

Tokaj-Hegyalja névadó városa, Tokaj, az egykori Zemplén vármegye területén fekszik, Miskolctól mintegy 50 km-re keletre.

A városban folyik össze a Tisza és a Bodrog folyó, a híres tokaji Kopasz-hegy (vagy Nagyhegy, Nagy Kopasz-hegy) lábánál.

Tokaj központi szerepét nem csupán a bortermelés és a borkereskedelem biztosította, hanem az is, hogy fekvésénél fogva közlekedési csomópontot jelentett a kelet-nyugati és az északdéli kereskedelmi útvonal metszéspontjában, de Kelet-Felvidéket is összekapcsolta az Alföld északi és keleti területeivel, sőt évszázadokon át Szolnok és Szeged mellett a legfontosabb átkelőhely is volt egyben a Tiszán.

A középkor végéig a Tiszán csak rév segítségével lehetett átkelni, az első, akkor még fából készült hidat a XVI. században emelték. A későbbi háborúk következtében több ízben is újra kellett építeni a többször lerombolt hidat. A ma használatos közúti átkelőt 1961-ben adták át a forgalomnak.

A város közúton a 38-as főúton közelíthető meg, amely a Nyíregyháza felé vezető forgalmat kapcsolja össze a 37-es főútvonallal, míg vasúti közlekedését a Miskolc-Szerencs-Tokaj-Nyíregyháza-Debrecen vasútvonal biztosítja.

Történelmi értékek

Tokaj történelme kiemelkedő eseményekben és fordulatokban rendkívül gazdag.

Első írásos emlékünktől Tokajról I. Géza királyunk egyik oklevele 1067-ből, amely kőrévként, tiszai átkelőként említi. Ekkor már szőlőtermesztő vidéknek számított.

Nem sokkal később már magát a települést is Tokajként említik, de hivatalos iratunk erről csak 1353-ból származik, egy oklevél formájában.

Tokaj első erődítménye egy földvár volt, amelyet a tatárjárás során romboltak le, a diósgyőri uradalom részeként szereplő településen a XIV. századra azonban már kővár állott.

A XV. század derekán Tokaj a Hunyadiak birtokába kerül, majd a Szapolyai családé lesz. Szapolyai János ide hívta össze a rendeket a királyválasztás megbeszélésére 1526 októberében és ugyanitt szenvedett egy évvel később vereséget Ferdinánd seregeitől. Szapolyai János fia, János Zsigmond visszaszerezte a várat és a birtokot, az ő révén királyi uradalommá válik, s ő az, aki a korábbi században emelt kővárát is megerősíti.

A borból származó jövedelemnek köszönhetően Tokaj rövidesen mezővárosi címet kap, lakosainak száma pedig fokozatosan növekszik.

Mindez azzal is jár, hogy jelentős bevételeinek köszönhetően egyre nagyobb az érdeklődés iránta. Előbb Bethlen Gábor tulajdonába kerül a vár és a város, majd a Rákóczi családé lesz, akik tovább folytatják a vár megerősítését.

Ennek ellenére, éppen II. Rákóczi Ferenc lesz az, aki taktikai megfontolásokból leromboltatja a várat 1705-ben, nehogy a császáriak kezére kerüljön, és ezáltal egy stratégiaiilag fontos támaszpontot építhessenek ki maguknak az egész szabadságharc fészkeiben.

Mindettől függetlenül a város a Rákóczi-szabadságharc idején jelentős események színhelye volt, hiszen kiemelt katonai szerepet kapott a tiszai átkelőhelyének köszönhetően. A szatmári béke után, mint elkobzott Rákóczi-birtok, a kincstárra szállt és még további 150 évig kincstári birtok is maradt.

A XVII. század újabb fejlődési periódust jelent a város életében, és megindult a polgárosodás útján. Ekkor nyerte el a "Kiváltságolt Tisza-Tokaj Város" címet.

Ugyanerre az időszakra tehető a hegyaljai borkereskedelem fénykora is, a tokaji bor Európaszerte keresett áruvá vált. Tokaj lett a híres borút egyik európai központja. A tokaji bor nem csupán legnagyobb kereskedelmi partnerünknek számító Lengyelország területén örvendett minden más borfajtát háttérbe szorító népszerűségnek, de a francia uralkodók, sőt a Vatikán kedvelt italává is vált.

Tokaj kulcsszerepet játszott az 1848-as szabadságharcban is, Görgey csapatai itt keltek át a Tiszán, amikor a Tiszántúl felé fordultak 1849 nyarán.

A szabadságharc leverését követően a Hegyalján is megindult a konszolidáció, ennek eredményeként a község meg is váltotta 1860-ban a saját függetlenségét a kincstártól. A békés évtizedek és különösen a Kiegyezés egy újabb polgárosodó, gazdaságilag felfelé ívelő időszakot eredményeztek, amelyet csak az 1885-90-es filoxéra-járvány és a XX. század két világháborúja torpantott meg.

A világháborús pusztítások után Tokaj életében csak egy mérsékelt fejlődés állt be, ekkor központi szerepét is elveszíteni látszott, s a borkereskedelem központja is Sátoraljaújhelybe tevődött, s ebben a városban hozták létre a Tokaj-hegyaljai Állami Gazdaság (Borkombinát) székhelyét.

A pangás éveinek következtében 1952-től elveszítette korábbi járási székhely szerepét, s alulmaradt a közeli ipari létesítményei révén privilegizáltabb helyzetben lévő Szerencessel vívott pozícióharcában is.

Az időközben ugyancsak elveszített városi rangot végül 1986-ban sikerült Tokajnak visszaszereznie.

A városi cím újbóli elnyerése új lendületet adott a település fejlődésének, s a legutóbbi években valóban megújult a város, mind építészeti, mind pedig idegenforgalmi téren.

A város vezetése korábban soha nem látott infrastrukturális fejlesztésekbe kezdett. Ennek egyik első lépcsőjeként elkészült a történelmi belváros teljes rekonstrukciója. A kisváros egyedülálló évszázados hangulatának megőrzése céljából az addig a várost átszelő átmenő forgalom elterelése céljából elkerülő-utat építettek, így a város leglátványosabb központi része gyalogosan jól bejárható.

A város főutcáját számos apró bolthelység gazdagítja, emlékét őrizve a város évszázadok óta betöltött kereskedelmi jellegének. A főtéren, a Bacchus-kút közelében található a jelenleg a Hétszözlő Rt. tulajdonában álló un. Rákóczi pince, ahol a feltételezések szerint a Szapolyai Jánost királlyá kikiáltó országgyűlés is lezajlott 1527-ben. Ugyancsak a Tokaj főterén épült műemléki védelem alatt álló polgárházak egyikében található a Tokaji Múzeumot, amelynek egyik legértékesebb állandó kiállítása a város egykori plébánosának nevét őrző Béres Béla egyházművészeti gyűjtemény. A valamikori zsinagóga épületében kapott helyet a Kulturális és Konferencia Központ, és ehhez az intézményhez csatlakozik a kor technikai igényeinek megfelelő felszereltségű Paulay Ede Színház is, amely alkalmas helyszínül szolgál a város rangjához illő kulturális rendezvények számára.

Az idegenforgalom fejlődésére kedvezően ható tendenciáknak további erőteljes lendületet adott a Tokaj-Hegyalja által elnyert világörökségi cím is.

Bár Tokaj nem tartozik a térség legnagyobb városai közé, hiszen lélekszám tekintetében mind Szerencs, mind Sárospatak, mind pedig Sátoraljaújhely megelőzi, mégis túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a közvélekedés e várost tekinti Hegyalja eszmei fővárosának.

Gazdaság

Tokaj központi fekvése, földrajzi és geopolitikai helyzete és főként tiszai víziátkelőhelyszerepe következtében már hamar kulcspozíciót töltött be a történelmi Zemplén vármegyéhez tartozó Hegyalja életében.

A tokaji Kopasz-hegy vulkanikus és löszös talajának egyedülálló keveredéséből származó különleges termőterületek magától értetődővé teszik, hogy a város egész történelme a szőlőtermesztéssel, a borászattal illetve az itt megtermelt világhírű borok kereskedelmével forrjon össze.

A korábbi, évszázadokon át hagyományos termelési módot alaposan átrendezte a XX. századot végigkísérő, de a szocialista időszakban lendületet kapó nagyüzemi termelésre való áttérés is.

A mennyiségi szemlélet térhódításával a hagyományos családi magángazdálkodások már nem bírták tovább a versenyt a nagy állami borgazdasággal, a Tokaj-hegyaljai Állami Gazdasági Borkombináttal, a mennyiségi termelés okozta minőségi kifogások pedig oly mértékben aláásták Hegyalja üzleti hírnevét, hogy a gondos körületekintéssel, sok munkával előállított csúcsminőségű borok iránti kereslet rohamos csökkenésnek indult, s néhány évtized alatt történelmi mélypontra zuhant vissza.

A több generáció óta szőlőtermesztéssel foglalkozó gazdálkodók sokasága hagyott fel a borok kereskedelmi célzatú előállításával és forgalmazásával, s még a szőlőtermesztést tovább folytatók jó része is legtöbbször csupán a megtermelt szőlőt értékesítette az állami gazdaság felé, váltakozó és sokszor meglehetősen nyomott áron.

A magánvállalkozások volumenének csökkenése ellenére is a Borkombinát szűkös, de biztos anyagi háttérrel jelentett a szocialista időszakban a szőlőtermelők számára, elsősorban a keleti piacok korlátlanságába vetett hit miatt.

A legnagyobb kereskedelmi partnernek számító egykori Szovjetunió nem várt gyorsaságú felbomlása drámai hatást váltott ki a térség termelőiben, s a 90-es évek elején sokukon uralkodott el a kilátástalanság érzése.

A hegyaljai borászoknak szembesülniük kellett azzal, hogy új piacokat a tokaji bornak csak minőségi, illetve csúcsminőségű termékek előállításával szerezhetnek, ezért szakítaniuk kell a korábbi, mennyiségi termelést előtérbe helyező szemlélettel ugyanúgy, mint az egypólusú nagyüzemi gazdálkodással.

Ezt a folyamatot gyorsította fel az is, hogy a tulajdonviszonyok viharos átrendeződésével egyre több jelentős tőkeerejű, főként nyugati érdekeltségű vállalkozás látott fantáziát abban, hogy a jelentősen megtépázott híre ellenére is világszerte ismert borvidéken fektessen be, amely a hazai termelők számára is egy elkerülhetetlen versenyhelyzetet eredményezett.

Tokaj-Hegyalja világörökségi címének elnyerése nem csupán ennek a folyamatnak és a tokaji bor reklámjának adott újabb lendületet, de érezhetően megélénkítette a vidék idegenforgalmát is. Jóval kevésbé biztató azoknak a helyzete azonban, akik a szocialista időszakban a környező ipari vállalatoknál álltak alkalmazásban, mivel ezek jelentős része a rendszerváltás óta eltelt időszakban vagy megszűnt, vagy erős átalakuláson ment keresztül, amely a foglalkoztatottak számának jelentős csökkenéséhez vezetett. A közeli Szerencsen az azóta is kérdéses privatizáció következtében külföldi kézre került, majd évek alatt fokozatosan felszámolódott a száz éves múltra tekintő cukor- és csokoládégyártás is, de a környék számos kisebb ipari vállalkozása is feladta a kilátástalan küzdelmet, és a mezőgazdaság egyéb területein addig kisebb-nagyobb eredményeket produkáló termelőszövetkezetek is felbomlottak a 90-es évek elejére.

A térségbeli ipari vállalkozások számának drasztikus csökkenésével elsősorban éppen az ingázók további foglalkoztatása vált kétségesse, ezért még a hagyományosan a borászat fellegvárának tartott Tokajban is jelen van – bár a környék településeihez képest lakosságárányosan is kisebb mértékben – az a réteg, amely lassan évek óta nem képes képzettségének megfelelően elhelyezkedni, s az évek múlásával egyre kevesebb reményük marad arra, hogy a helyzet a későbbiekben radikálisan változni fog.

Értékeink, küldetésünk

„Az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség, tekintettel az Alaptörvény II. és XV. cikkére, valamint a Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jogvívományaira, megalkotta a 2003. évi CXXV törvényt az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.”

Az egyenlő bánásmód követelménye valamennyi kötelezettől azt kívánja meg, hogy tartózkodjon minden olyan magatartástól, amely tulajdonságaik alapján egyes személyek, vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes elkülönítést eredményez. Az egyenlő bánásmód követelménye az egyszerre negatív kötelezettséget jelent, a kötelezettek nem sérthetik meg mások egyenlő emberi méltóságát. Másrészt a jogosultak vonatkozásában azt eredményezi, hogy mindenkinek jogosultságként kikényszeríthető igénye lehet arra, hogy őt egyenlő méltóságú személyként kezeljék. A hátrányos helyzetben levő személyek esetében nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék, hanem olyan pozitív intézkedések sorára van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Tokajban érvényesüljön az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Cél, hogy Tokaj olyan település legyen, ahol érvényesül az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés Tokaj városában senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Tokaj Város Önkormányzat Települési Esélyegyenlőségi Programjának célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő tokaji állampolgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált hagyományok megerősítése, megtartása. Ezen belül:

- A megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás, valamint az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.
- Az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségének kiszűrése.
- A hátrányos helyzetű egyének és csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása a társadalmi folyamatokban, a már eddig jól bevált hagyományok megerősítése, megtartása, valamint szükség esetén új támogató szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, hozzájárulnak a tokaji állampolgárok életminőségének javításához.
- A diszkriminációmentesség és szegregációmentesség biztosításával a társadalmi integráció támogatása.

Tokaj település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Elősegítse a fogyatékos személyek önálló életvitelét és a társadalmi életben való aktív részvételüket. Hosszú távon a munkanélküliség csökkentése. Az aktív korúak visszahelyezése a munkaerő piacra. A kistérségre jellemző egységes felmérő rendszer kialakítása, amely a pályázatok megírásában nyújt segítséget.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Tokaj város hosszú távú jövőképe a nyitottság, dinamizmus. Cél: az elérhető, értékőrző és innovatív városi környezet biztosítása, példaértékű gondoskodás, védőkéz intézményeinek kialakítása fenntartása, pozitív diszkriminációban részesíteni a valamely okból hátrányos helyzetűeket és számukra egyenlő esélyek biztosítása az élet minden területén.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Tokaj Város Önkormányzata biztosítja a lakosok számára a családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, házi segítségnyújtás, gyermekjóléti szolgáltatási feladatokhoz való folyamatos hozzáférést. A Mötv. 87. §-a értelmében 2013-ban Tokaj Város képviselő testülete döntött, hogy az eddig önkormányzati által ellátott feladatokat a hatékonyabb feladatellátás értelmében átadja a Tokaji Többcélú kistérségi Társulásnak, mely lefedi a társulás 11 települését.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

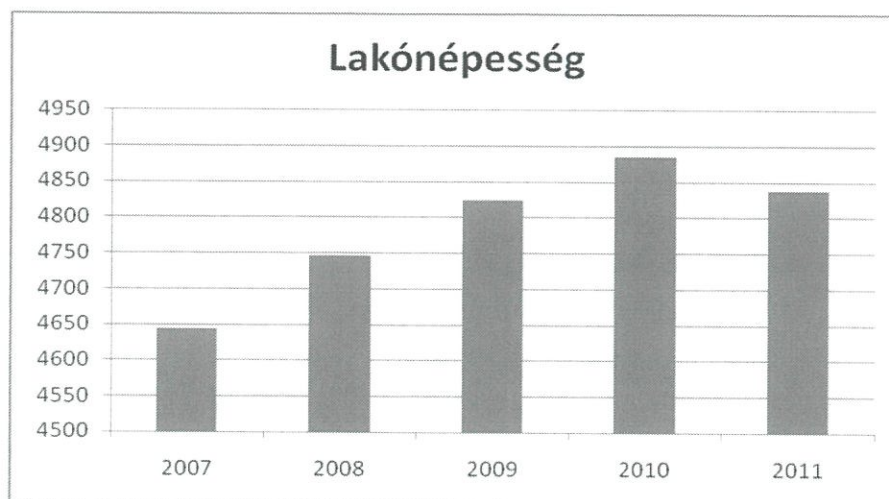
A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

**1. számú táblázat -
Lakónépesség száma az év
végén**

	Fő	Változás
2007	4644	
2008	4747	102%
2009	4824	102%
2010	4886	101%
2011	4559	93%
2012	4524	99%
2013	4514	100%
2014	4419	98%
2015	4282	97%
2016	4155	97%
2017	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Mint látható, Tokaj lakónépessége 2007 óta szerény mértékben, de növekedést mutatott 2010-re (+ 5%). Ugyanakkor elmondható, hogy évről-évre egyre kisebb mértékű volt ez a növekedés, mely a 2011-es évre már csökkenésbe fordult át, ami 2016-ra már egészen 6 %-os csökkenést mutat. (a lakónépesség száma 2016-ra 897 fővel kevesebb volt, mint tíz évvel korábban), visszatérve a 2007-ben rögzített létszámadathoz.

A lakosság számában bekövetkezett változást jól szemlélteti a fenti ábra is, amely 2007 és 2010 között folyamatos létszám növekedést mutat, melyet 2011-től 2016-ig folyamatos mértékű visszaesést mutat. Az elmúlt 10 évben a lakónépesség száma közel) %-os visszaesést mutat.

A 2016-os adatok szerint Tokaj állandó népességének 53%-át nők tették ki. Ez azt jelenti, hogy 1867 férfi lakosra 2111 nő jutott 2016-ban.

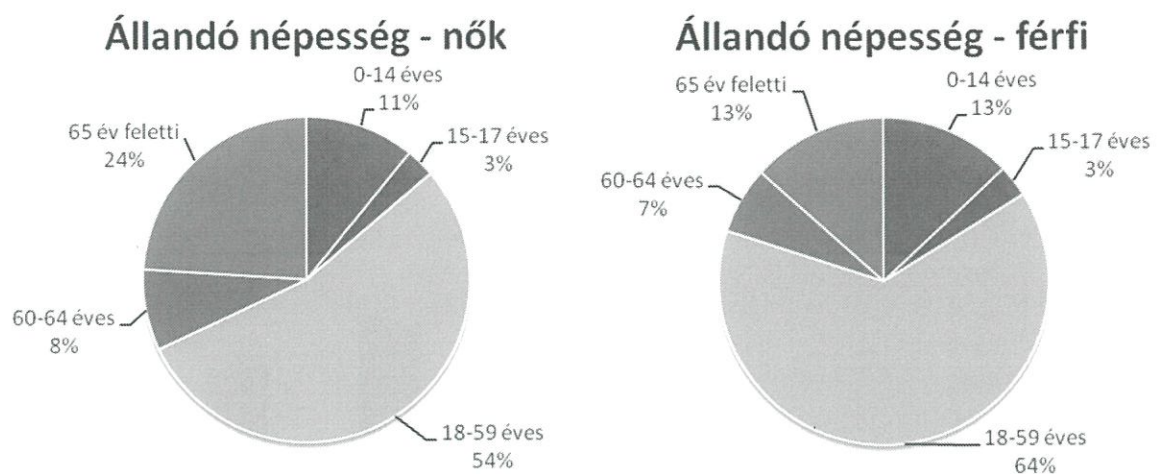
Valójában a nők nagyobb részaránya csak az idősebb, 60 év feletti korosztályban figyelhető meg, amely azon sajnálatos tény következménye, hogy 60 év felett a férfiak halálozási aránya nagyobb mértékű, mint ugyanazon korú női társaiké.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	2111	1867	3978	53%	47%
0-2 évesek					
0-14 éves	208	221	429	48%	52%
15-17 éves	58	59	117	50%	50%
18-59 éves	1122	1136	2258	50%	50%
60-64 éves	185	158	343	54%	46%
65 év feletti	538	293	831	65%	35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség életkor szerinti megoszlását tekintve a kördiagramok is szemléltetik, hogy a 65 év feletti férfiak száma közel feleannyi, mint a 65. életévüket betöltött nőké.

A 65 év feletti nők aránya (25%), szemben a 14 év alatti leánygyermek arányával (10%) arra a tényre ad következtetni, mely szerint Tokaj az előregedő térségek közé tartozik.

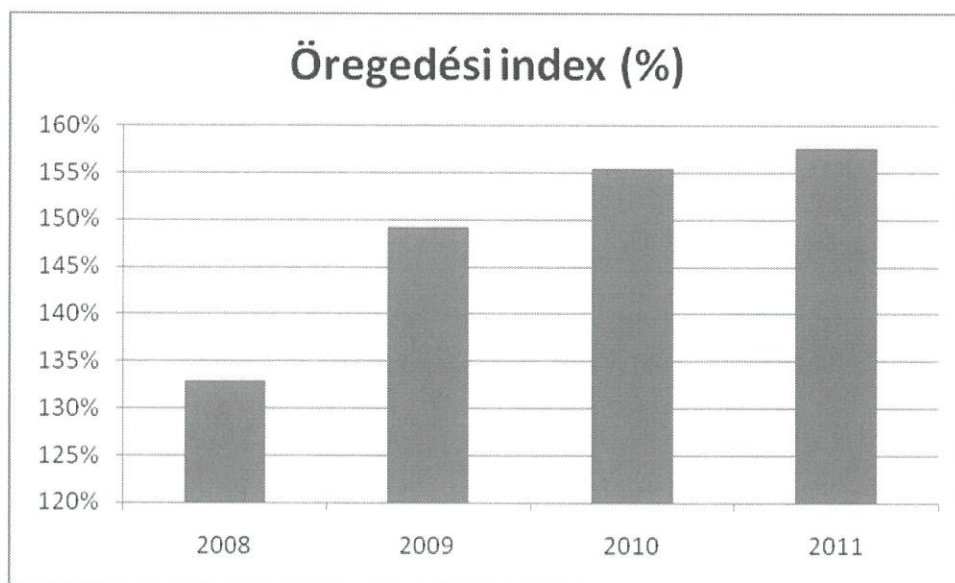
Habár a férfiak kor szerinti eloszlásában az előbbi arány teljesen kiegyenlített (16% 65 év feletti férfi és 12% fiúgyermek) volt 2016-ban, a lakosság előregedését jelzi, hogy 2008 óta a 65 év feletti lakosok száma folyamatosan nőtt, ezzel szemben a gyermekek száma egyre csökkent. 2016-ban az idősek száma több mint másfélszerese volt a 14 évnél fiatalabbak számához képest.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2008	683	514	132,9%
2009	724	485	149,3%
2010	740	476	155,5%
2011	746	473	157,7%
2012	761	476	159,9%
2013	776	470	165,1%
2014	804	457	175,9%
2015	836	433	193,1%
2016	831	429	193,7%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ez az öregedési index, habár lassuló ütemben, de folyamatos növekedést mutat. Míg 2011-ben 100 gyermekre 158 idős ember jutott, ugyanakkor 2016-ra ez az érték már 194 főre emelkedett.

Pozitív tényként állapítható meg, hogy Tokaj városába még mindig több az állandó jellegű bevándorlók száma, mint a városból elvándorlóké.

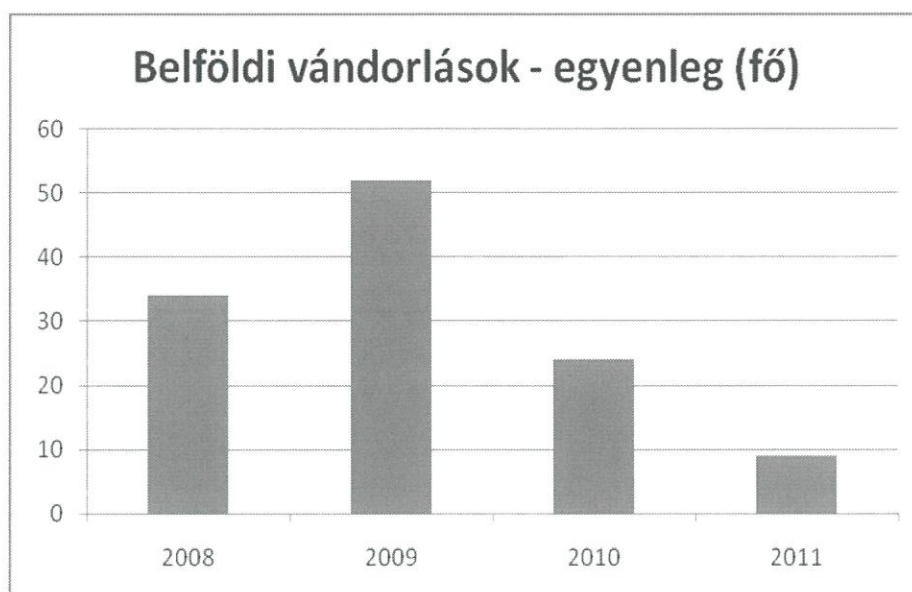
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	138	104	34
2009	132	80	52
2010	105	81	24
2011	108	99	9
2012	131	76	55
2013	132	105	27
2014	134	84	50
2015	99	101	-2
2016	105	110	-5
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megfigyelhető, hogy mind az odavándorlások száma, mind pedig az elvándorlások száma 2009-ben, a gazdasági válság kiteljesedésének időszakában alakult a városnak kedvező módon.

Ezt követően azonban jelentősen lecsökkent a bevándorlók száma, amivel együtt az elvándorlások száma is növekedni kezdett.

A fiatalabb generációk elvándorlása is jelentősen hozzájárul az előregedő társadalom kialakulásához. A családalapítás előtt álló fiatal párok jelentős része költözik munka és megélhetés reményében nagyobb városokba.

Azonban azt is fontos megemlíteni, ahogyan az öregedési táblázat is mutatja, hogy az évek előre haladtával már nem csak a fiatalabb/családalapítás előtt álló korosztályok elvándorlása mutatható ki, hanem az idősebb korosztályé is.

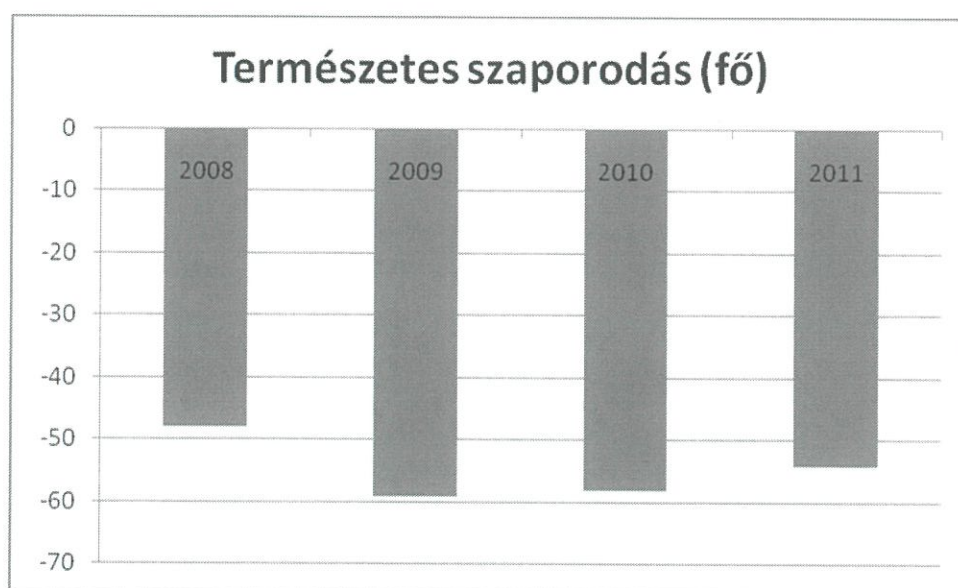
Tokaj városában az élve születések száma az elmúlt néhány évben közel állandó értéket mutatott. A természetes szaporodás alakulását bemutató értékek szintén az idősebb korosztály többségére adnak utalást. Látható, hogy több mint kétszer annyian haláloznak el évente, mint amennyi gyermek születik; amely az évek előre haladtával a város népességének jelentős csökkenését fogja magával hozni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	33	81	-48
2009	33	92	-59
2010	21	79	-58
2011	32	86	-54
2012	30	92	-62
2013	28	92	-64
2014	26	95	-69
2015	31	91	-60
2016	28	81	-53
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A diagram az élve születések és halálozások számának egyenlegét szemlélteti egy minimális csökkenést jelezve.

A mélyszegénységből való kitörés rendkívül nehéz, sőt napjaink gazdasági helyzetében és a megfelelő országos szociális háttér biztosítása nélkül mondhatni lehetetlen.

A mélyszegénységben élők helyzetét az is rontja, hogy rendkívüli elszigeteltségben élnek mind társadalmilag, mind gazdaságilag; valamint földrajzilag is, hiszen Magyarország az elmúlt években egyre inkább Budapest központúvá vált – nehéz helyzetbe hozva ezzel a vidéki térségeket. Ebben nagy szerepe van az infrastruktúra fejletlenségének.

Kutatások igazolják, hogy azoknak a településeknek a száma és aránya, ahol a mélyszegénységben élő családok a helyi társadalom többségi csoportját alkotják, megháromszorozódott az elmúlt évtizedben.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek és a megváltozott munkaképességű emberek. Tokajban tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A lakosok szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek legfőbb oka, hogy nő a munkanélküliség.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1579	1529	3108	147	9,3%	217	14,2%	364	11,7%
2009	1569	1226	2795	168	10,7%	213	17,4%	381	13,6%
2010	1561	1493	3054	162	10,4%	186	12,5%	348	11,4%
2011	1536	1460	2996	130	8,5%	181	12,4%	311	10,4%

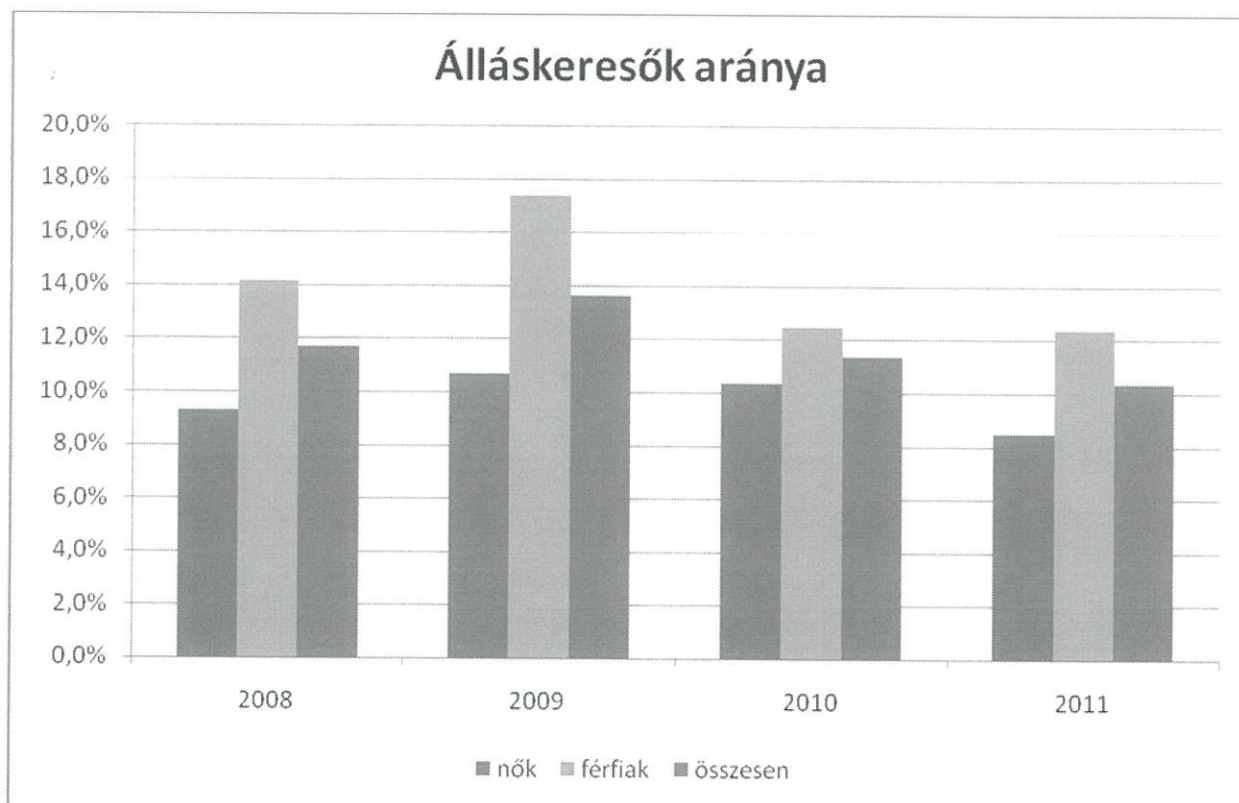
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

A munkaképes korú lakosok száma a 2008-as évhez képest minden évben alacsonyabb számot mutatott, annak ellenére, hogy mint korábban láthattuk, az összlakosság száma évről-évre növekedést produkált (a 65 év feletti lakosok száma miatt). Különösen nagymértékű csökkenés figyelhető meg a 2009-es évben, amikor is a 15-64 év közötti férfiak száma drasztikusan lecsökkent.

Mindemellett elmondható, hogy a nyilvántartott állás keresők száma – a 2009-es évtől eltekintve – szintén folyamatosan csökkent, párhuzamosan követve a munkaképes korú nők és férfiak számának alakulását. Nemek szerint vizsgálva látható, hogy nők esetében kisebb a munkakeresők aránya, ami adódhat abból, hogy tanulmányaikat tovább folytatják, mint a férfiak, vagy több lehetőség nyílik nekik az elhelyezkedésre.

A kivételt képező 2009-es év munkakeresés szempontjából a legnehezebb időszaknak tekinthető (mind a nők, mind a férfiak esetében megemelkedett az állás keresők száma), annak ellenére is, hogy a munkaképes korú férfiak száma ebben az évben több mint 300 fővel volt kevesebb, mint az előző évben.

Az oszlopdiagram is egyértelműen szemlélteti, hogy a 2009-es évben jelentősen megnőtt az álláskereső férfiak aránya. Ugyanakkor elmondható, hogy 2010-re 5%-kal mérséklődött ez az arány, továbbá 2011-re a női álláskeresők számának csökkenésével sikerült 10%-ra leredukálni az összes álláskereső arányát.

A négy éves időszakot tekintve a munkakeresők aránya mindkét nem esetében a 2011-es évben érte el a legalacsonyabb szintet.

A nyilvántartott álláskeresők számának életkor szerinti megoszlásából kitűnik, hogy manapság a fiatalok tanulmányaik folytatása miatt később kerülnek a munkakeresők közé, ennek köszönhetően a 20 évesnél fiatalabb munkakeresők aránya minimális.

Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a munkanélküliség egyre inkább jellemző a nyugdíjkorhatár előtt álló, de még aktív, munkaképes korba tartozó (56-60 év közötti) lakosokra.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	364	381	348	311
20 éves és fiatalabb	fő	12	11	13	9
	%	3,3%	2,9%	3,7%	2,9%

21-25 év	fő	46	43	40	33
	%	12,6%	11,3%	11,5%	10,6%
26-30 év	fő	39	46	35	38
	%	10,7%	12,1%	10,1%	12,2%
31-35 év	fő	64	63	48	37
	%	17,6%	16,5%	13,8%	11,9%
36-40 év	fő	66	55	41	45
	%	18,1%	14,4%	11,8%	14,5%
41-45 év	fő	32	37	49	45
	%	8,8%	9,7%	14,1%	14,5%
46-50 év	fő	42	40	44	32
	%	11,5%	10,5%	12,6%	10,3%
51-55 év	fő	47	60	38	30
	%	12,9%	15,7%	10,9%	9,6%
56-60 év	fő	15	26	39	38
	%	4,1%	6,8%	11,2%	12,2%
61 év felett	fő	1	0	1	4
	%	0,3%	0,0%	0,3%	1,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

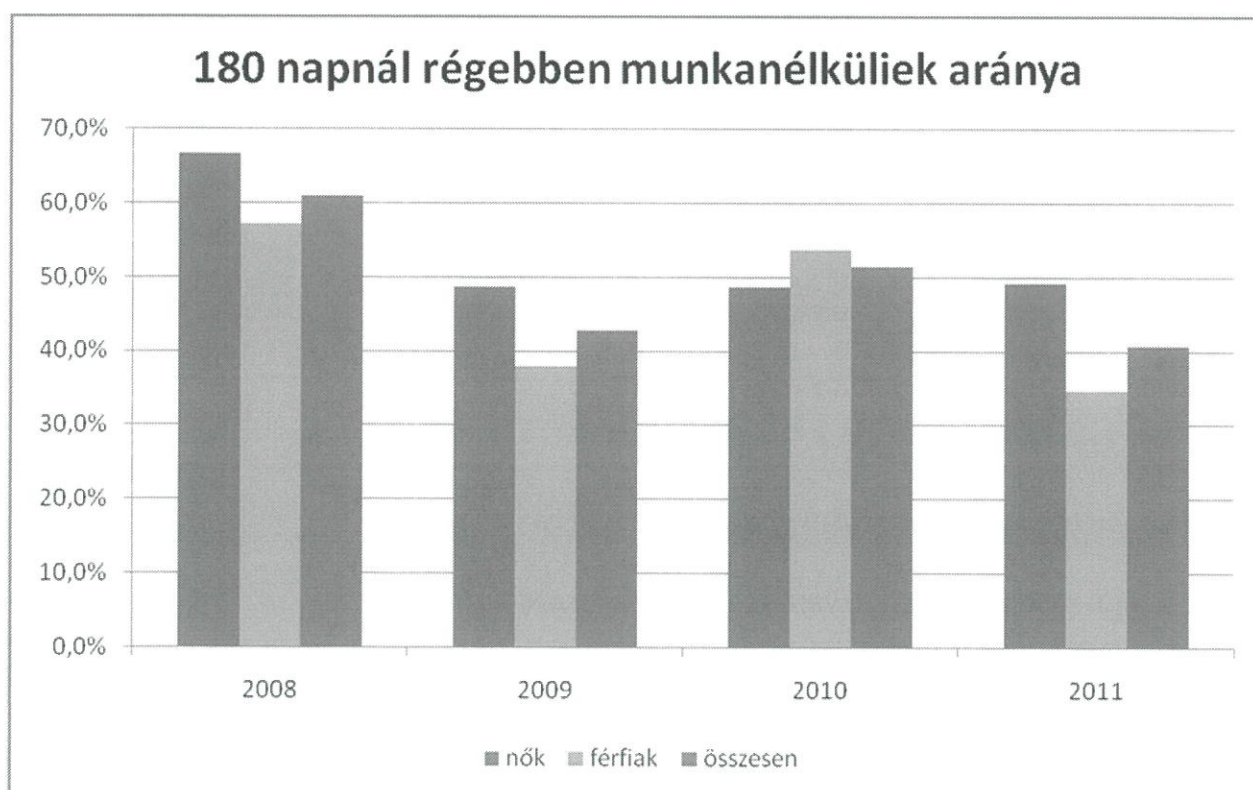
A négy éves ciklust tekintve a regisztrált munkanélküliek számának 15%-os csökkenése mellett a tartósan munkanélküli lakosok száma is lecsökkent 43%-kal.

A fentebb leírtak szerint, az álláskeresők nagyobb hányadát a férfi lakosok teszik ki, azonban az is elmondható, hogy a tartós (180 napnál régebben regisztrált) munkanélküliség a nők esetében nagyobb arányban volt jelen, mint a férfiaknál (kivételt képez ez alól a 2010-es év, amikor is mindkét nemnél a munkanélküliek közel fele tartós munkanélkülinek számított).

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	147	217	364	98	124	222	66,7%	57,1%	61,0%
2009	168	213	381	82	81	163	48,8%	38,0%	42,8%
2010	162	186	348	79	100	179	48,8%	53,8%	51,4%
2011	130	181	311	64	63	127	49,2%	34,8%	40,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

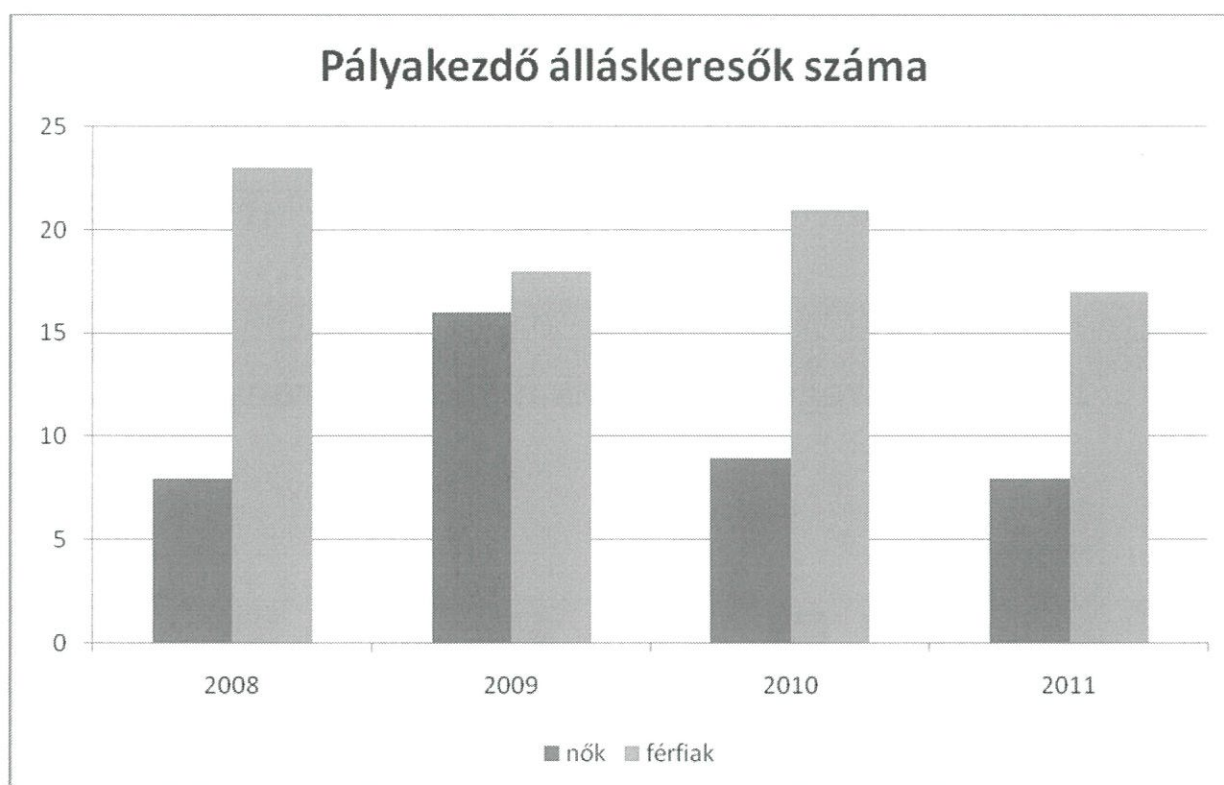

A munka előtt álló korosztály nemek szerinti megoszlása nagyjából kiegyenlítettnek mondható (csekély mértékű női többség mellett). Álláskereső szempontjából kevés fiatal van, aki a nyilvántartott álláskeresőkhöz képest szerepelne, közülük is a nőknél figyelhető meg kisebb arány.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresőkhöz képest a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	370	349	719	8	2,2%	23	6,6%	31	4,3%
2009	378	347	725	16	4,2%	18	5,2%	34	4,7%
2010	371	349	720	9	2,4%	21	6,0%	30	4,2%
2011	358	329	687	8	2,2%	17	5,2%	25	3,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	4165	2246	1919	3640	1904	1736	525	12,6%	342	15,2%	183	9,5%
2011	0			0			0	#####	0	#####	0	#####

Forrás: TeIR, KSH

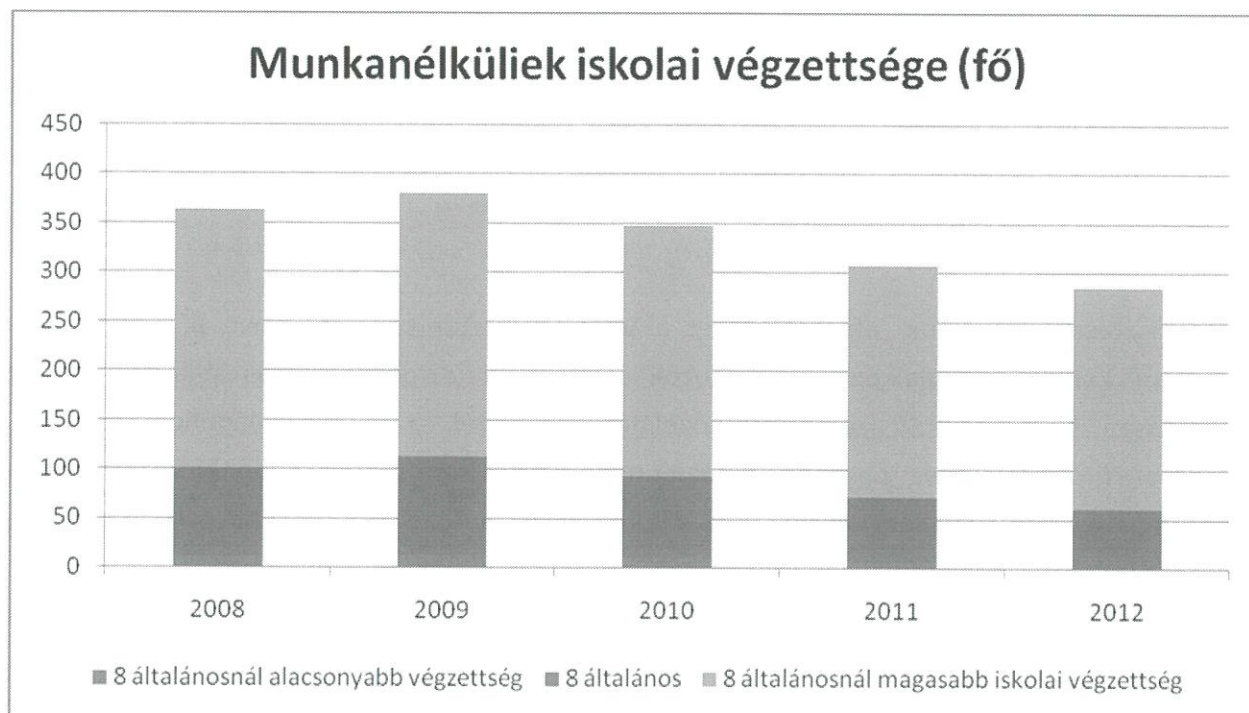
Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	364	10	2,7%	91	25,0%	263	72,3%
2009	381	13	3,4%	100	26,2%	268	70,3%
2010	348	10	2,9%	83	23,9%	255	73,3%
2011	308	6	1,9%	67	21,8%	235	76,3%
2012	286	2	0,7%	59	20,6%	225	78,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásba n résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatás ban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	n.a	23	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	15	n.a
2011	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TAKISZ)

c) közfoglalkoztatás

A köztisztasági feladatok jelentős részét a Városi Kincstár szervezésében a „Start munka program” keretében foglalkoztatott dolgozók látták el. A közfoglalkoztatás célja az volt, hogy a tartósan munkanélküli személyek közelebb kerüljenek a munka világához, és ezáltal rendszeres jövedelemhez jussanak. A közmunkaprogram során 2012. évben a Városi kincstár által foglalkoztatott létszám elérte a 54 főt. Az előző évhez képest kisebb volt a fluktuáció, köszönhetően a 8 órás foglalkoztatásnak és a 10 hónapos szerződésnek.

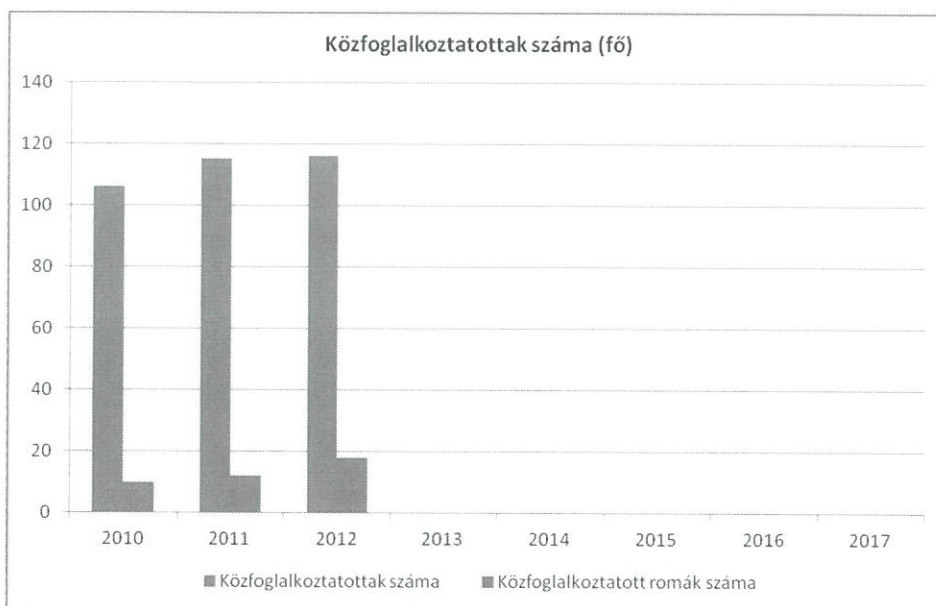
A közfoglalkoztatásban mozgáskorlátozott illetve fogyatékkal élő emberek is bevonásra kerülnek. 2009-ben 15fő, 2010-ben 16fő, 2011-ben 23fő és 2012-ben 20 fogyatékos foglalkoztatott az önkormányzat.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	106	3%	10	n.a
2011	115	4%	12	n.a

2012	116	n.a	18	n.a
2013	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: Önkormányzat adatai

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

A helyi közlekedés tömegközlekedés kielégítő, szomszédos nagyvárosok munkalehetőség szempontjából tömegközlekedéssel könnyen elérhetők.

A munkaügyi központ folyamatosan nyomon kíséri az aktuális pályázatokat és tájékoztatja a lehetőségekről az álláskeresőket.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége különféle szolgáltatások nyújtásával segíti elő a hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztathatóságának javítását. Az esélyegyenlőségi terv elkészítésénél vizsgált csoportok szinte mindegyike kiemelt célcsoportként kezelendő a munkaerőpiaci-programok végrehajtásánál.

A fiatalok foglalkoztatásának javítása érdekében ez évben több program is indult: "Első munkahely garancia" program, "Nyári diákmunka" program, és az uniós forrásból finanszírozott TÁMOP 1.1.2 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)” elnevezésű projekt valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott foglalkoztatást bővítő támogatások is javítják ezen hátrányos helyzetű csoport esélyeit a munkaerőpiacon. A programok célja a hátrányos helyzetű álláskereső (köztük a 25 év alatti fiatalok) munkaerőpiacra való belépésének segítése, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal.

A munkaügyi kirendeltség az általa alkalmazott programelemeket a saját térségi programtervében tervezi meg. Minden résztvevővel – vele közösen – egyéni programtervet készítenek, amelynek során személyre szabottan választják meg az egyes programelemeket és határozzák meg azok sorrendjét az alábbiak közül:

- Képzési költség támogatása (évente 5-8 szakirányban indulnak OKJ képzések a kirendeltségen)
 - Képzés ideje alatti keresetpótló juttatás
- Képzéshez kapcsolódó helyi és helyközi utazás költség támogatása (90%-os utazási igazolvány)
 - Képzéshez kapcsolódó szállásköltség támogatása
 - Képzéshez kapcsolódó étkezési költség támogatása
 - Képzés ideje alatt igénybevett gyermekfelügyelet költségeinek támogatása
 - Képzés ideje alatt a hozzátartozó gondozásával járó költségek támogatása
 - Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás
 - Bérköltség-támogatás
 - Munkába járáshoz kapcsolódó helyi és helyközi utazás költségeinek megtérítése
 - Munkába járáshoz kapcsolódó csoportos személyszállítás támogatása
 - Vállalkozóvá válás támogatása
 - Lakhatási támogatás
- Szolgáltatás (például munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása, munkatanácsadás, pályatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, rehabilitációs tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, mentori segítségnyújtás) díjának megtérítése
 - Szolgáltatás ideje alatti keresetpótló juttatás
 - Szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódó helyi és helyközi utazás költségeinek támogatása
 - Szolgáltatásban való részvétel idejére igénybe vett gyermekfelügyelet költségeinek támogatása
 - Szolgáltatásban való részvétel idejére a hozzátartozó gondozásával járó költségek támogatása
 - Foglalkozás-egészségügyi vizsgálat költségeinek megtérítése
 - Képzéssel kapcsolatos alkalmassági vizsgálat költségének megtérítése

A munkaügyi kirendeltség különféle egyénre szabott szolgáltatások nyújtásával segítheti a fiatalokat az oktatásból a munkaerő-piacra való jutásban: Munkatanácsadás, Pályatanácsadás, Álláskeresési tanácsadás - Álláskereső Klub, Pszichológiai tanácsadás, Mentori szolgáltatás...stb.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

A B-A-Z-Megyei Munkaügyi Központ rendszeresen, évente hirdet meg pályázatot munkaerő-piaci szolgáltatások végzésére. A munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtására külső szervezeteket tud bevonni a hátrányos helyzetben lévő rétegek munkaerő-piaci esélyeinek növelése, foglalkoztatásuk elősegítése céljából.

A nyertes civil szervezetek munka-, pálya-, álláskeresési-, valamint pszichológiai tanácsadást nyújtanak azoknak a személyeknek, akiknek a munkaügyi központ e szolgáltatások igénybevételét felajánlotta valamint munkaerő-piaci és foglalkozási információt nyújt elmaradott térségekben vagy a munkaerő-piacon hátrányos helyzetben lévő rétegek számára.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Legnagyobb foglalkoztató a településen a Városi Kincstár, aki közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja az érintett csoportot.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk ilyen esetről.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az 5/2011. (IV.22.) a szociális ellátási formákról és támogatásokról valamint a fizetendő térítési díjakról szóló rendelet értelmében az alábbi pénzbeli szociális ellátásokat nyújtja önkormányzatunk:

- időskorúak járadéka
- rendszeres szociális segély
- normatív lakásfenntartási támogatás
- átmeneti segély
- temetési segély
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Természetbeni támogatások:

- méltányossági közgyógyellátás
- szemetsszállítási díj átvállalása
- köztemetés
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	3108	14	0,5%
2009	2795	36	1,3%
2010	3054	38	1,2%
2011	2996	5	0,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	347	41	11,8%
2009	377	58	15,4%
2010	342	61	17,8%
2011	283	48	17,0%
2012	286	36	12,6%

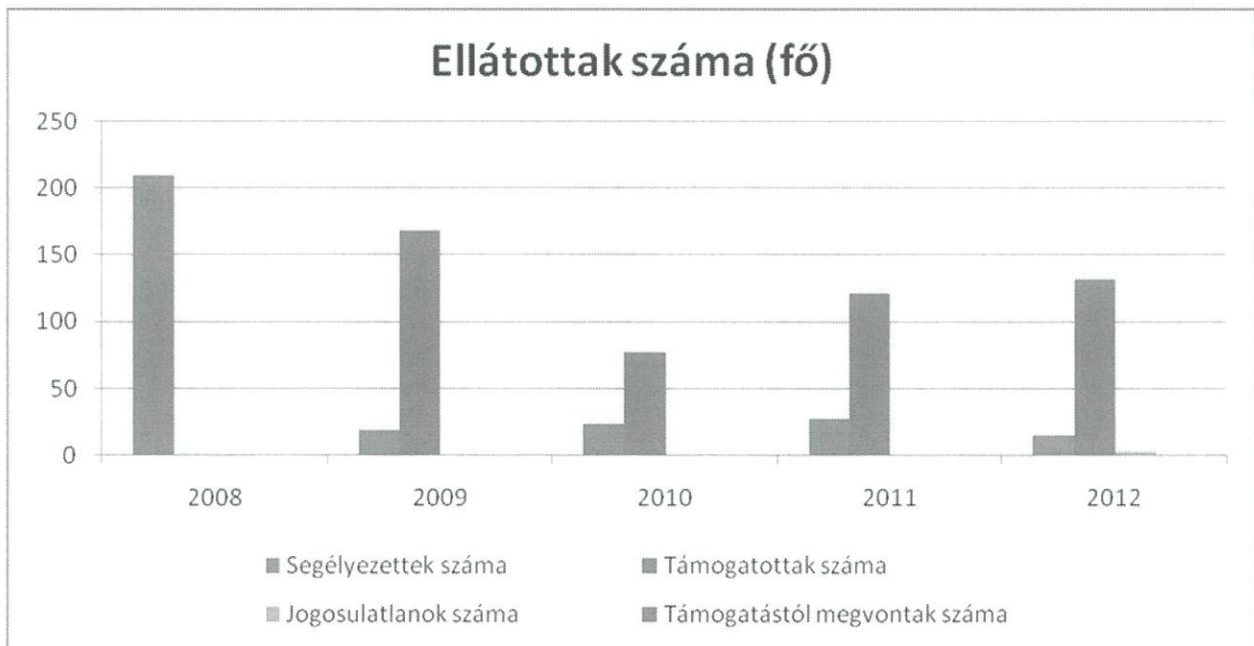
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	210	6,76	-	-	-	-
2009	19	0,7	169	n.a	-	-
2010	24	0,8	78	n.a	-	-
2011	28	0,9	122	n.a	1	-
2012	15	n.a	132	n.a	3	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

2003.évi CXXV. tv.III. fejezete taglalja az egyenlőbánásmód követelményének érvényesítési területei között a lakhatást.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

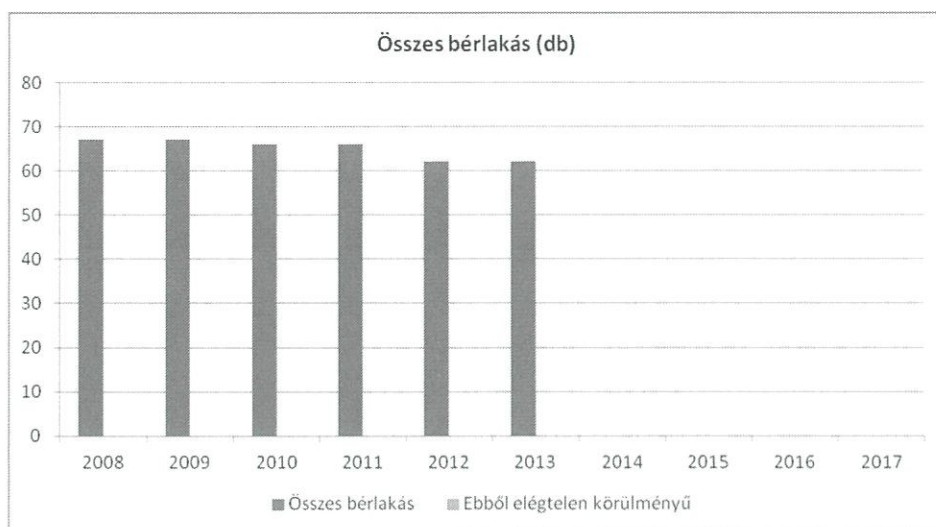
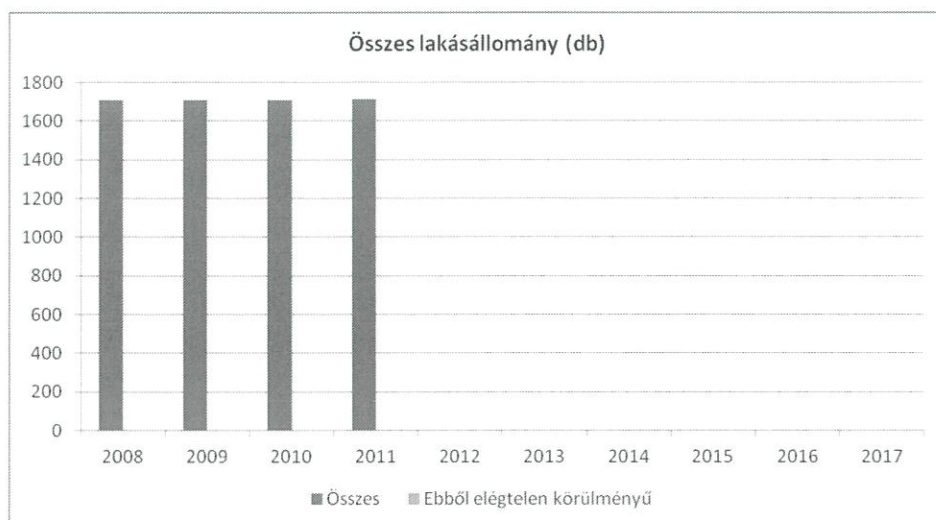
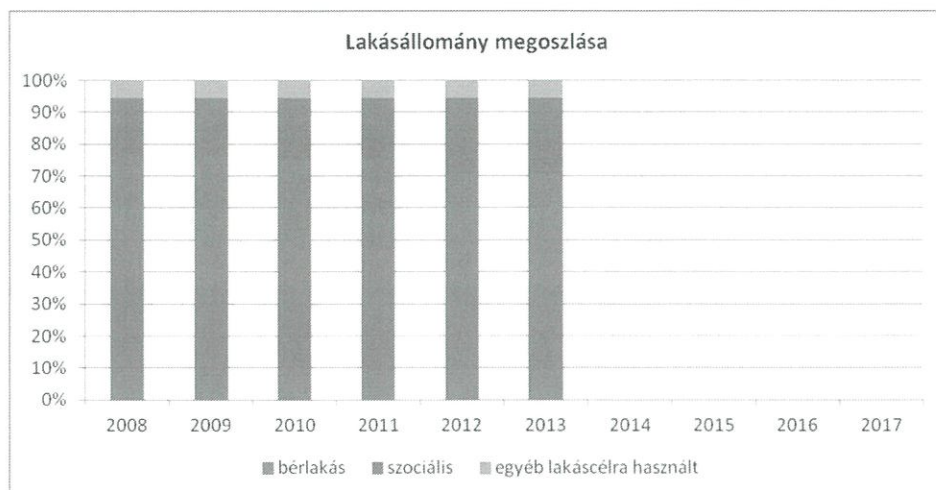
A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

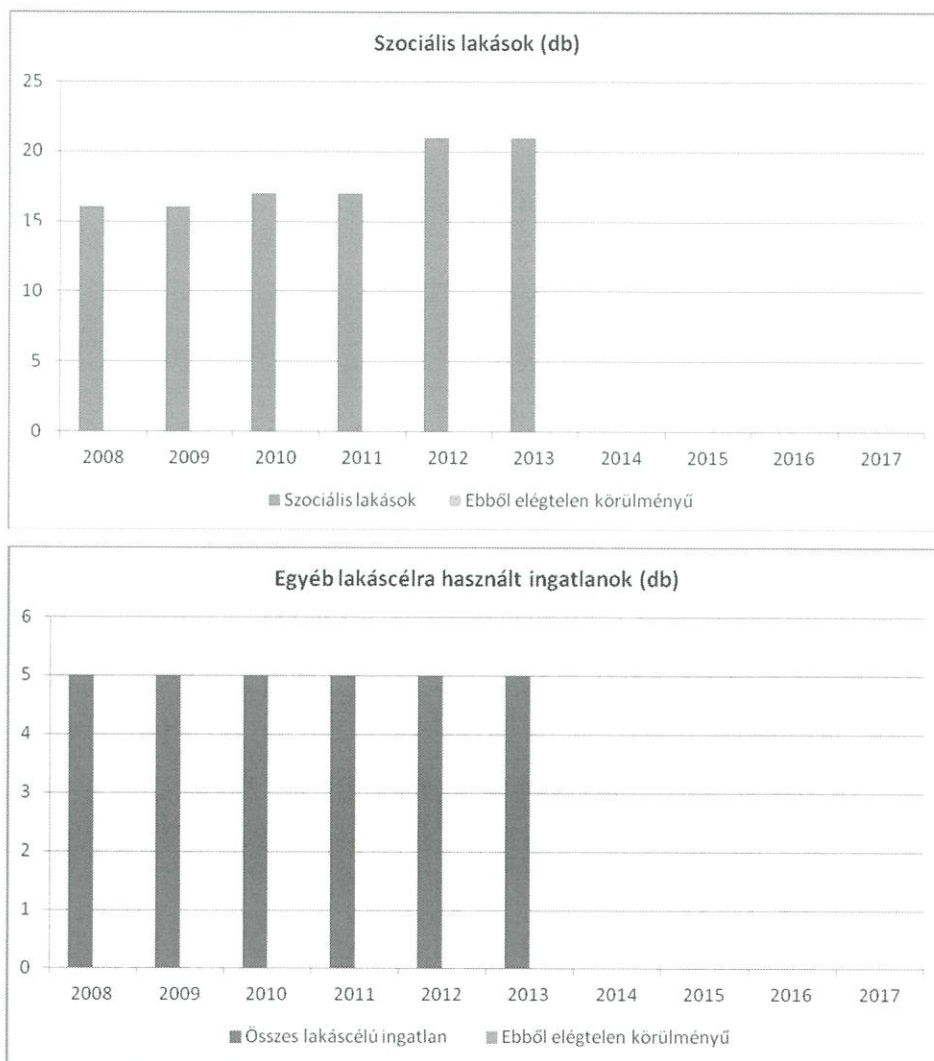
a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakás célú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1707	n.a	67	n.a	16	n.a	5	n.a
2009	1710	n.a	67	n.a	16	n.a	5	n.a
2010	1710	n.a	66	n.a	17	n.a	5	n.a
2011	1714	n.a	66	n.a	17	n.a	5	n.a
2012	n.a	n.a	62	n.a	21	n.a	5	n.a
2013	n.a	n.a	62	n.a	21	n.a	5	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Városunk a rászoruló családok részére jelenleg 21 bérlakást biztosít.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Városunknak öt egyéb lakáscélra használt ingatlanja van.

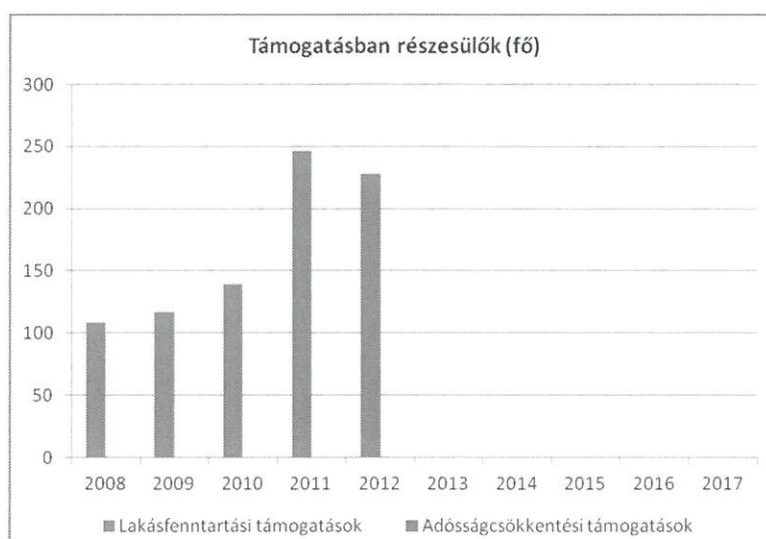
e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
----	---	--

2008	108	-
2009	117	-
2010	139	-
2011	246	-
2012	228	-
2013	n.a	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat adataiból és a diagramból jól kivehető, hogy az elmúlt öt évben 120 fővel több család számára nyújt lakhatási támogatást az önkormányzat, mint az azt megelőző időszakban.

f) eladósodottság

A bérlakásban élők több mint 50%-ának van közüzemi tartozása, illetve késedelmes befizetése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Tokaj város külterületén találhatók lakóingatlanok. Ezek közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférése nem megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Tokaj városában nem lokalizálható telep/szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Tokaj városában nem lokalizálható telep/szegregátum, így a fent megjelölt problémák nincsenek jelen településünkön.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés kapcsán a helyi önkormányzatok feladatait a 1997.évi CLIV. tv. 152. § (1) taglalja, mely kimondja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete - a kormányrendelet szerinti praxiskezelő által megadott szempontokat figyelembe véve - megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit. Több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét az érintett települési önkormányzatok egyetértésben állapítják meg.

(3) A helyi önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségének részeként gondoskodik

a) a tulajdonában, illetve fenntartásában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató működtetéséről,

b) a 2013. április 28-án tulajdonában, illetve fenntartásában lévő egészségügyi szolgáltató számára - az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján - megállapított közfinanszírozott szakellátási feladatok ellátásáról,

c) a tulajdonában lévő, közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladat ellátására szolgáló vagyonhoz kapcsolódó - az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény alapján a helyi önkormányzat rendelkezési joga alá tartozó szakellátási kapacitással ellátandó - közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladatok ellátásáról.

(4) Az egészségügyi államigazgatási szerv a (2) bekezdés szerinti alapellátási körzetekről - a települési önkormányzat tájékoztatása alapján - nyilvántartást vezet.

Városunk a kötelező egészségügyi alapellátásokat biztosítja a lakosok számára, de ezen felül rendelkezik egy kistérségi járóbeteg szakellátó központtal mely biztosítja azon egészségügyi szakellátásokat, melyet eddig csak a környező nagyvárosokban vehettek igénybe a település és kistérség lakosai.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	n.a	2	1
2009	n.a	2	1
2010	n.a	2	1
2011	n.a	2	1
2012	n.a	2	1
2013	n.a	2	1
2014	n.a	2	1
2015	n.a	2	1
2016	n.a	2	1

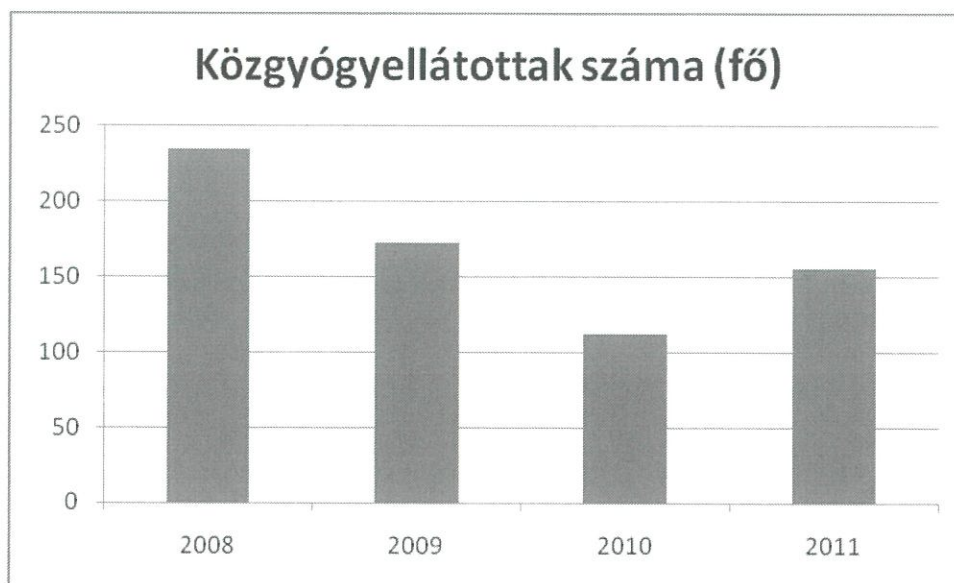
Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	235
2009	173
2010	112

2011	156
2012	124
2013	237
2014	263
2015	255
2016	268
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	18
2009	12
2010	19
2011	22
2012	16
2013	23
2014	24
2015	n.a.
2016	24
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés szöveges magyarázat

Az egészségügyi alapellátásokat 1 gyermekorvos, 2 háziorvos, 3 védőnő, orvosi ügyelet biztosítja. A háziorvosi szolgáltatások rendelési ideje egymással összehangoltan működnek, folyamatosan biztosítják a háziorvosi ellátást a betegek számára. A rendelési idők munkavállaló barátként vannak kialakítva. A szakellátás rendelési idejének kialakításánál fontos szempont volt, hogy a munkaviszonyban álló emberek is hozzáférjenek, így minden szakmában van délutáni betegfogadás. A járóbeteg szakellátóban irányított betegellátási rendszer gyorsítja a betegek ellátását. A rendelő intézetek jól megközelíthető helyen helyezkednek el, a parkolás mindenhol megoldott, a rokkantak figyelembevételével.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az alap és szakellátást ellátó rendelő intézetek folyamatosan biztosítanak szűrő programokat a betegek részére. (Vércukormérés, testtömeg index, látásvizsgálat.) Tokaj Város Önkormányzata minden évben lehetőséget biztosít tüdőszűrő buszok fogadására.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Szakrendelőben és Idősek Otthonában fejlesztő rehabilitációs ellátáshoz hozzájuthatnak a település lakosai.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Tokaj város 3 főzőkonyhát tart fenn. Ebből 2-ben tanulóknak főznek, a 3.-ban az időseknek. Mindhárom konyhán felhasználnak őstermelőktől vásárolt termékeket. Az étrend összeállításánál figyelembe veszik a változatosságot, az idénytermékeket frissen vásárolják az étel elkészítéséhez. Ügyelnek az energia és tápanyag tartalom arányos eloszlására. Figyelembe veszik az adott korcsoport élettani sajátosságai és ízlésvilágát. Az Időskorúak otthonában a menüsört dietetikus állítja össze, figyelve a cukor és diétázó betegekre.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Városunk természeti és infrastrukturális adottságai kedveznek a sportolni vágyóknak - Tokajban jelentős sportélet van. A város két sportcsarnokkal rendelkezik, 2012-ben két műfüves pálya építés valósult meg az MLSZ támogatásával, amely minden igénynek megfelel. A futballnak hagyományai vannak, már 100 évre lehet visszatekinteni. Egészen kicsi kortól járhatnak a gyermekek ismerkedni a focival, és később a Tokaji Futball Klub keretein belül adott a lehetőség az aktív sportolásra is. A klub Megyei II. osztály keleti csoportjában versenyzik. Jelenleg a nagypálya fűvel történő borítása folyik, amely minden feltételnek megfelel és nyitott minden sportolni vágyó számára.

A másik igen közkedvelt szakosztály a városban a kajak kenusoké. Utánpótlás neveléssel foglalkoznak és a gyerekek kondíciójának az általános szinten tartásával. Kajak kenusaink számos versenyen szép eredményeket érnek el.

A városban lehetőség van aerobik és zumba foglalkozások igénybevételére is. E programok mindenki számára nyitottak és hozzáférhetőek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Tokaj Város Önkormányzata a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat által biztosítja az alábbi szociális alapszolgáltatásokat: családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás (Idősek Klubja). A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület együttműködési megállapodás keretében látja el a fogyatékosok nappali ellátását és a támogató szolgálatot. A szociális alapszolgáltatás igénybevétele az 1993. évi III. törvény 93.§ (1) bek. alapján önkéntes, az ellátást igénylő ill. törvénye képviselője szóbeli, írásbeli kérelmére, indítványára történik. Ha az ellátást igénylő személy cselekvőképtelen, kérelmét a törvényes képviselője terjesztheti elő.

A szolgáltatásokról szóló tájékoztatás helyi módja:

A szolgáltatásokról az igénybe vevők értesülhetnek:

- házi orvosok szóbeli tájékoztatója és a rendelőkben történő kifüggesztés útján
- helyi kábeltevé útján
- helyi újságok útján
- az intézményben történő közvetlen felvilágosítás útján

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs információnk ilyen cselekményről.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A városban széles választéka van a közösségi életnek. Ilyen színtér a sport. Rengetegen látogatják a helyi sporteseményeket. A város rendelkezik kulturális központtal és színházzal is. A Városi Könyvtár rendszeresen helyet biztosít előadóknak akik bemutatkozhatnak a város lakóinak és bemutathatják azt amivel foglalkoznak. Minden időszakban rendszeresen vannak kiállítások, fesztiválok, táborok. pl. Borfesztivál, Író tábor, stb.

b) közösségi együttélés jellemzői

A helyi közösségre nem jellemző a konfliktus megjelenése. Tokajban kevés roma család él és rájuk is a teljes asszimilálódás a jellemző.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan gyűjti az adományokat: ruhaadomány, bútoradoomány élelmiszer adomány, stb. Az adományokat a rászorulóknak osszák pl. ingyenes ruha túrkálók szervezésével. A krízis helyzetbe került személyek részére soron kívül segítséget nyújtanak. A Tokaj Város Önkormányzata által beszerzett élelmiszer segélyek szétosztásában segédkeznek.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat fogad önkénteseket is. Középiskolás és általános iskolás gyermekek nyújtanak segítséget pl. idősek részére szervezett programokban, ill. kortárs segítőként részt vesznek gyermek programok lebonyolításában.

Tokaj Városban az egyházak és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület is közvetít adományokat a rászorulóknak részére. E szervezetek kapcsolatban állnak egymással és amennyiben az a szervezet nem rendelkezik megfelelő adománnyal akkor adott esetben a rászorulóknak részére az adja az adományt akinek rendelkezésére áll.

A fent említett szervezetek nem csak adományokat közvetítenek, hanem programokat is szerveznek a rászoruló csoportok számára. Pl. Tokaj városában a Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat és a történelmi Egyházak rendszeresen szerveznek nyári táborokat. A táborokon résztvevők részére a programok ingyenesek, mindenki számára hozzáférhetőek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Tokajban hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak. Városunkban működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat amely, szorosan együttműködik a köznevelési és szociális intézményekkel, aktívan részt vesz a közfoglalkoztatásban.

Az esélyegyenlőségi program készítésébe bevonásra kerültek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szegénység, tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása
Hátrányos helyzet generációkon való átöröklődése	Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

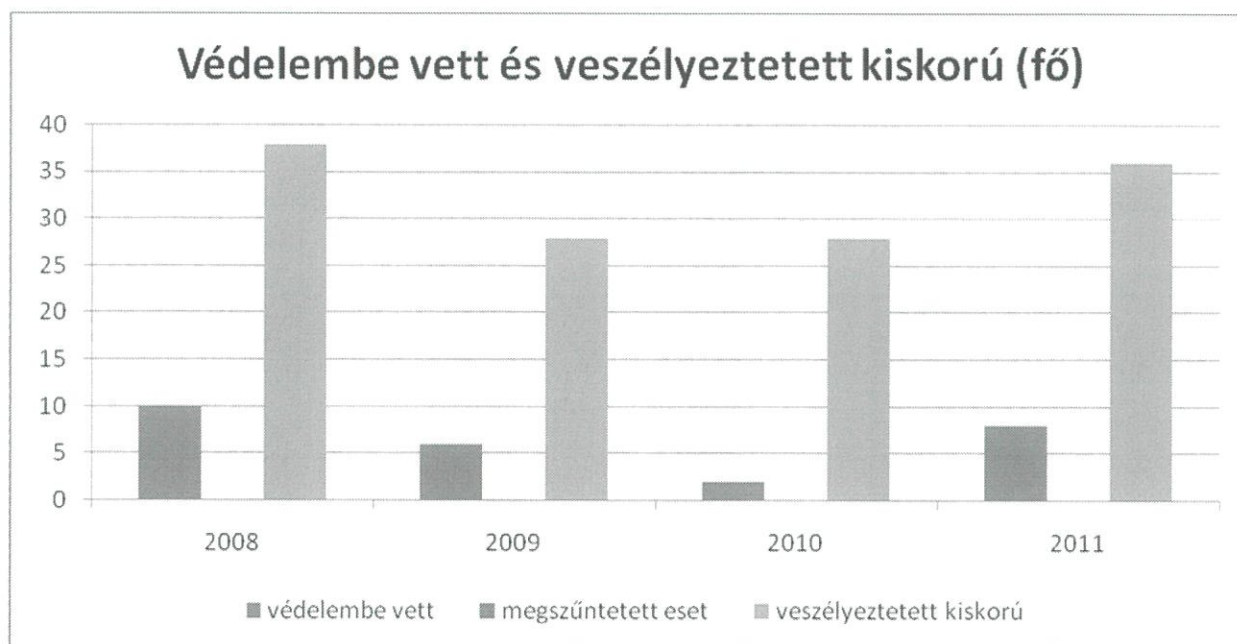
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya,

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	10	n.a.	38
2009	6	n.a.	28
2010	2	n.a.	28
2011	8	n.a.	36
2012	16	n.a.	42
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	5	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sajnálattal megállapítható, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma magas. Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a Járási Hivatal, Gyámhivatala védelembe veszi a gyermeket. Tokajban működik Gyermekjóléti Szolgálat.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

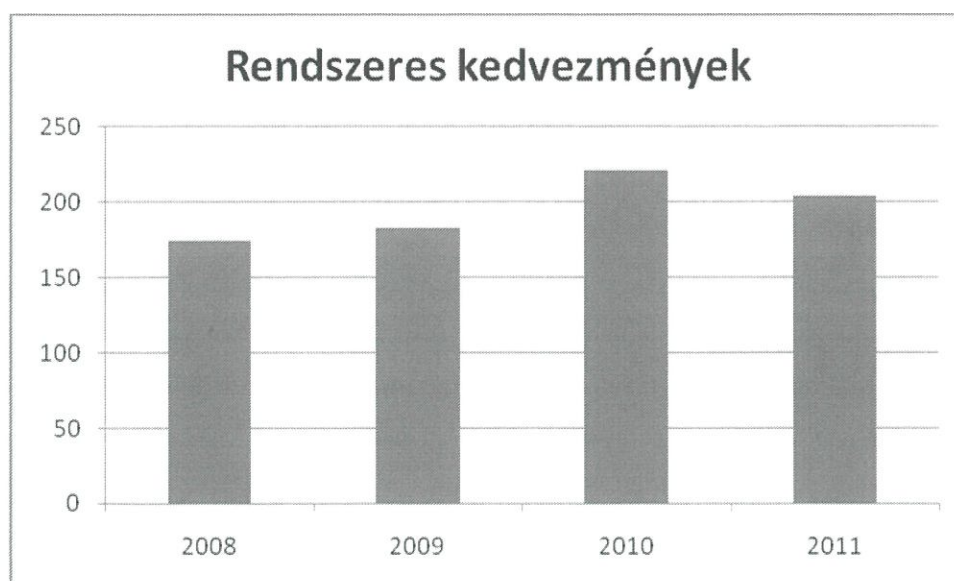
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	174	n.a	62
2009	183	n.a	n.a
2010	221	n.a	74
2011	204	n.a	91
2012	192	n.a	n.a
2013	192	n.a	n.a
2014	187	n.a	n.a
2015	141	n.a	n.a
2016	128	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számát bemutató táblázat és diagram jól szemlélteti, hogy településünk évről-évre egyre kevesebb gyereket részesít ilyen támogatásban.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermeke városunkban tankönyvtámogatásban részesülnek.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermeke városunkban kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülnek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya
Nem ismert ilyen adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem lokalizálható ilyen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. Tokajban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

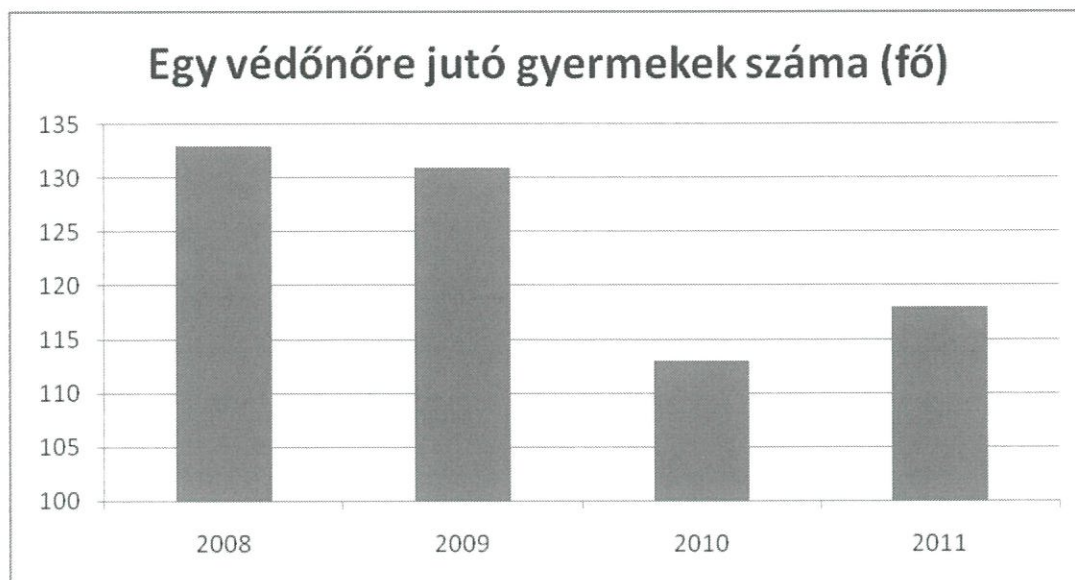
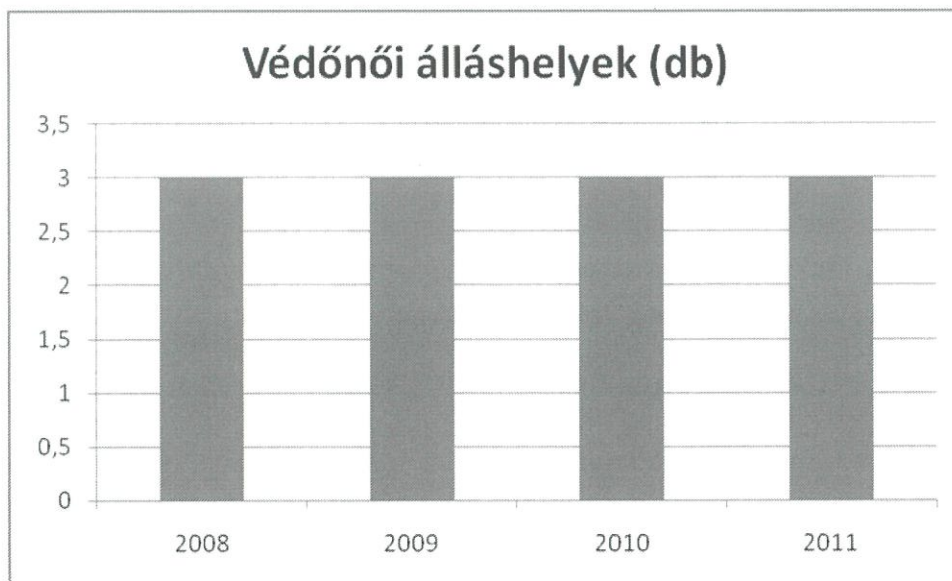
Tokaj városban 1 általános védőnő és 2 fő ifjúsági védőnő van. Az ifjúsági védőnőknek minden iskolában van külön védőnői szobájuk. A városban a védőnőnek külön, jól felszerelt épület áll a rendelkezésére a gyermekek és szüleik fogadására. A városban található, frekvenciált helyen, fogadó órája igazodik a gyermekekhez és szüleikhez.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	3	133
2009	3	131
2010	3	113
2011	3	118
2012	3	121
2013	3	125

2014	3	120
2015	3	126
2016	3	125

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvosi ellátásra jól felszerelt épület áll a gyermekorvos rendelkezésére a gyermekek és szüleik fogadására. A városban található, frekvenciált helyen. Gyerekbarát, családbarát környezet áll a gyermekek és szüleik rendelkezésére.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	2	28741	7941	20800
2009	2	33887	8105	25782
2010	2	34030	6862	27168
2011	2	34771	6823	27948
2012	2	n.a	n.a	n.a
2013	0			
2014	0			
2015	0			
2016	0			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma
2008	nem releváns - nincs
2009	nem releváns - nincs
2010	nem releváns - nincs
2011	nem releváns - nincs
2012	nem releváns - nincs
2013	nem releváns - nincs
2014	nem releváns - nincs
2015	nem releváns - nincs
2016	nem releváns - nincs

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett

férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	n.a	0
2009	n.a	0
2010	n.a	0
2011	n.a	0
2012	n.a	0
2013	n.a	0
2014	n.a	0
2015	n.a	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	150	
Óvodai csoportok száma	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-tól, 17-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	12	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	12	0
Gyógyypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	3	0

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek-csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógy- pedagógiai csoportok száma
2008	87	5	150	1	100	n.a
2009	101	5	150	1	130	n.a
2010	103	5	150	1	132	n.a
2011	104	5	150	1	138	n.a
2012	149	6	150	1	149	n.a
2013	133	6	150	1	133	n.a
2014	136	6	150	1	136	n.a
2015	135	6	150	1	135	n.a
2016	137	6	150	1	137	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

d) gyermekjóléti alapellátás

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

Tokaj városban és a környező településen Gyermekjóléti Szolgálat által biztosítják a gyermekjóléti alapellátást.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

- elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet

- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

- felkérésre környezettanulmányt készít,

- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Az egyének a családok krízis helyzetben felkereshetik a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot. A krízishelyzetben az adott problémától függően próbálnak megoldást találni a krízis megoldására. pl. Hajléktalanok esetében a téli időszakban a hajléktalan szállóra történő beszállítás, ill. Családok Átmeneti Otthonába, vagy anyaszállásokra történő közvetítés.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- a) az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,

- b) a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,

- c) szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	29	39	34	49	12	163
Más településről bejáró gyermekek létszáma	3	10	3	8	4	28
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)		12	11	6	2	31
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	8	9	17	7	44
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	2			1	4
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	3	11	7	5	2	28
Más településről bejáró gyermekek létszáma		2	1	1		4
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	2	6	2	2	2	14

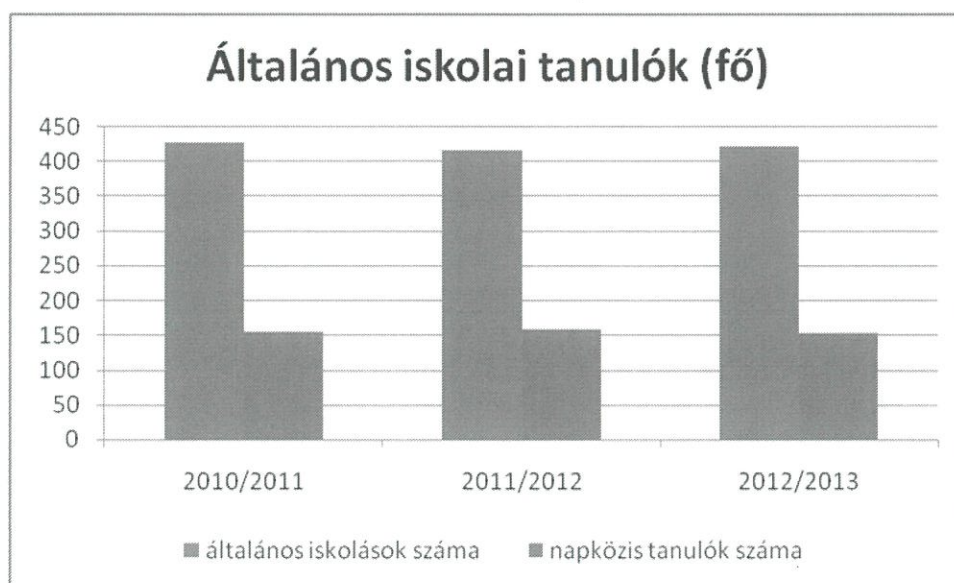
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	6	3	3	2	17
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	200	228	428	154	36,0%
2011/2012	189	228	417	158	37,9%
2012/2013	179	243	422	153	36,3%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma	általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban	általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
-------	--------------------------------------	---	---

	1-4 év- folyamon	5-8 év- folyamon	összesen	1-4 év- folyamon	5-8 év- folyamon	összesen	db
2010/2011	8	9	17	3	7	10	1
2011/2012	8	9	17	3	6	9	1
2012/2013	8	10	18	3	8	11	1

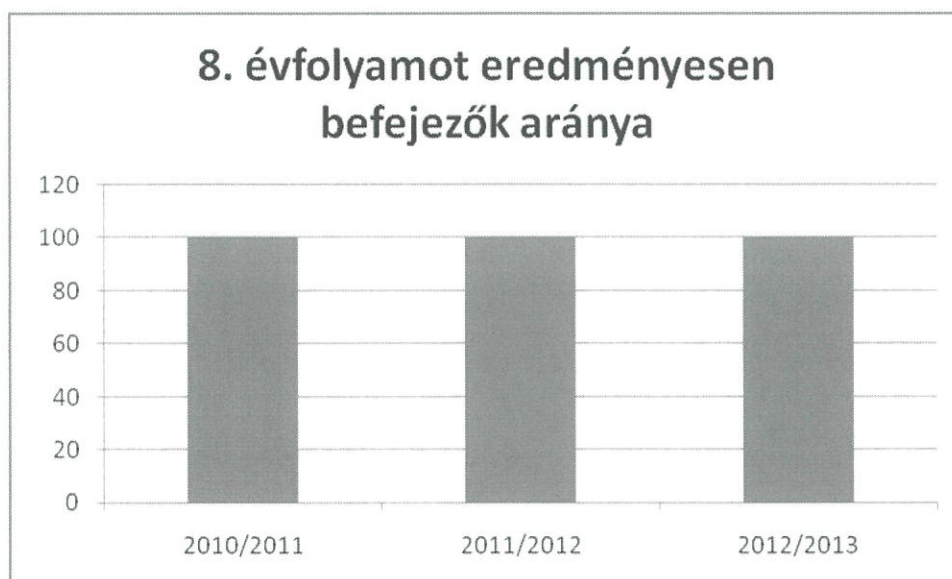
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	51	100
2011/2012	55	100
2012/2013	51	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Az pedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Valamennyi intézmény infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Fejlesztő foglalkoztató és tornaterem valamennyi intézményben van, és dolgozik fejlesztő pedagógus is. A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	10	3
Szaktanítást végző tanítók száma	0	0
Szaktanítást végző tanárok száma	15	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Gyermekvédelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	0	1
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nem ismert ilyen.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Tokaj városában egy általános iskola működik.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szabadidő nem megfelelő eltöltése	Nyári táborok, foglalkozások, kirándulások szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódelijében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

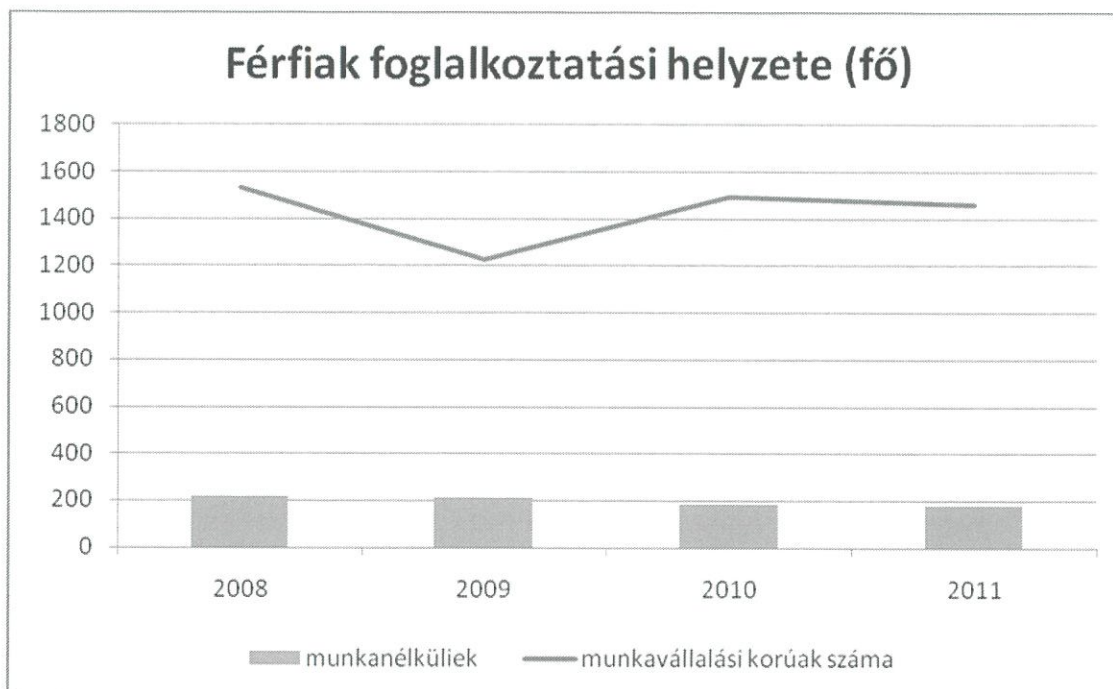
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és

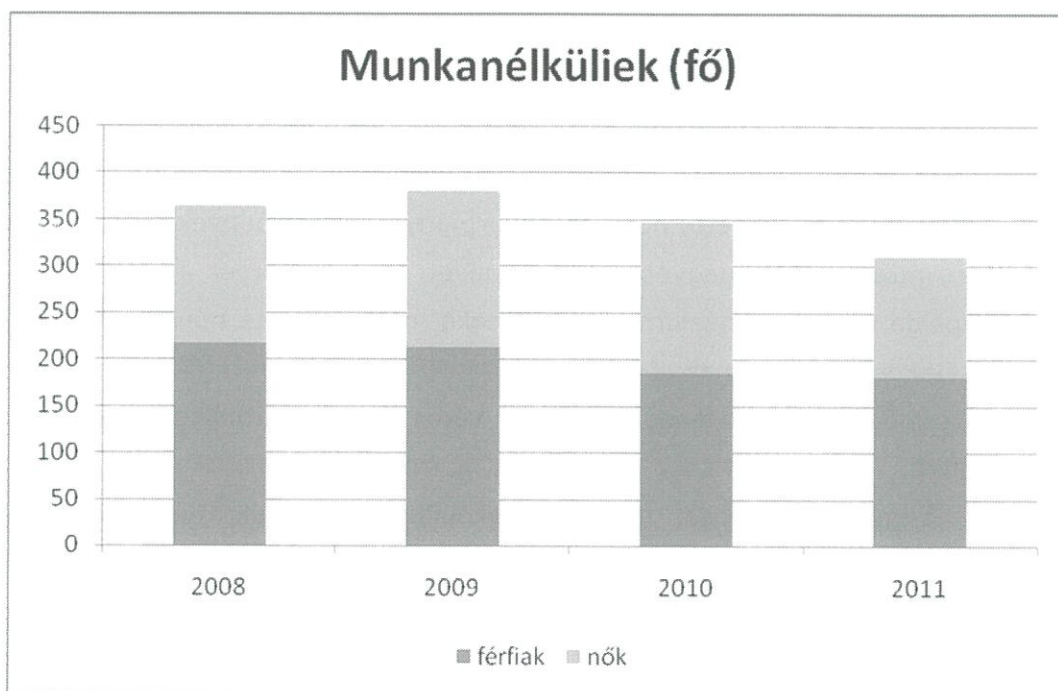
munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1529	1579	217	147
2009	1226	1569	213	168
2010	1493	1561	186	162
2011	1460	1536	181	130

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A GYES-ről, GYED-ről, anyasági támogatásról visszatérő nők kiemelt célcsoportként kezelendők a foglalkoztatási támogatásoknál és a szolgáltatások nyújtásánál, melyben nagy segítséget nyújt számukra a helyi, járási munkaügyi hivatal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségű vagy elavult szakmával rendelkező személyek – köztük a nők, kiemelt célcsoportként kezelendők, foglalkoztatási támogatásoknál és szolgáltatásoknál nagy segítséget nyújt nekik a helyi, járási munkaügyi hivatal.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Településünkön nem tapasztalható ilyen.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A településen nincs bölcsőde, de az óvodában van egy mini csoport, ahol 2 éves kortól fogadják a gyerekeket.

A Családsegítő Szolgálat által szervezett nyári napközis foglalkozások is példaértékűek, hiszen a szünidő jelentős részében ezek a foglalkozások segítséget nyújtanak a szülőknek gyermekeik

nyári elhelyezésében. Ezek a foglalkozások ráadásul nem csak a nyári, hanem az évközi szünetekben is működnek, játszóház formájában.

A fiatal korosztálynál maradva, szociálisan érzékeny, és így családbarát megoldás, hogy az iskolatej-programot az önkormányzat kiterjesztette a középfokú oktatási intézményekre is.

Családbarát gyakorlatnak tekinthető, hogy az önkormányzati intézmények többsége „együttél” a várossal, az intézmények nagyobb terei helyet adnak városi rendezvényeknek. A legmarkánsabb példa erre a gimnázium sportcsarnoka, melyet szinte minden délután, tanítási idő után a városi lakosok használnak sportolásra.

A sporthoz kapcsolódóan kiemelendő, hogy a város kerékpárúthálózata – szinte teljes egészében – kiépült.

Az ANOI által használt iskolabusz, a térség lakóinak, diákjainak gyorsabb közlekedését szolgálja.

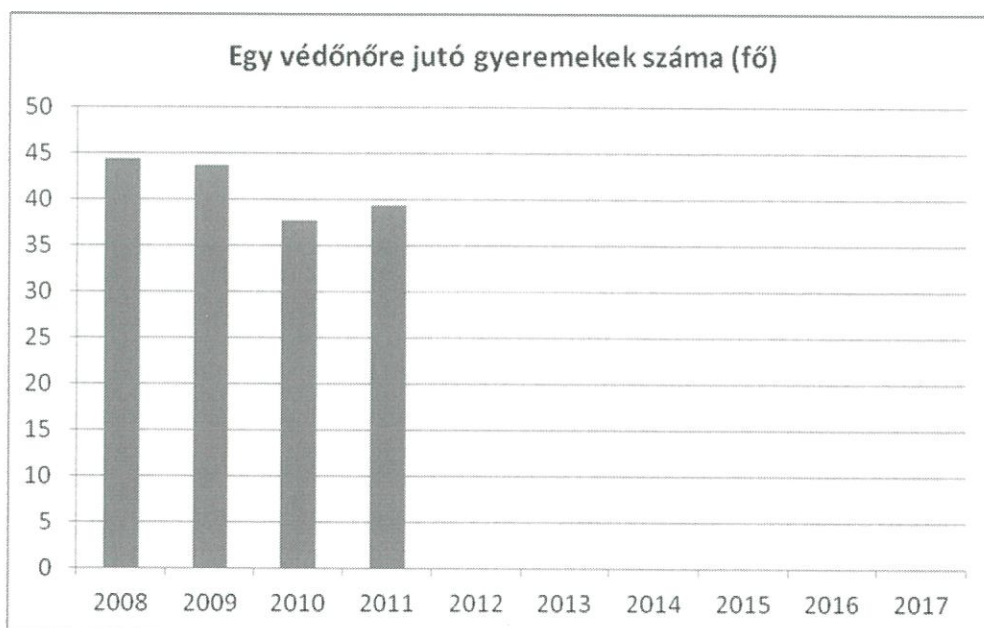
A városban lehetőség van az e- ügyintézésre is.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	3	133	44
2009	3	131	44
2010	3	113	38
2011	3	118	39
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

A családtervezés, anya és gyermekgondozás feladatát az egészségügy, illetve a Családsegítő Szolgálat látja el. A védőnők rendszeresen látogatják a veszélyeztetett kismamákat, segítik őket felkészülni a gyermek érkezésére, tanácsokkal látják el a gyermekvállalás felelősségével kapcsolatban. Tanácsot adnak az egészséges életmód kialakítását illetően. Felvilágosítják a várandós anyákat arról, hogy a helytelen életmód milyen veszélyeket rejt, és milyen kihatással lehet a magzat fejlődésére. Rendkívüli esetben a várandós anya számára a védőnők segínyt kérnek az önkormányzattól. Szükség esetén jelzéssel élnek a Családsegítő Szolgálat felé, és a családgondozókkal közösen keresnek megoldásokat a veszélyeztetettség megszüntetésére, megelőzésére. A védőnők az általuk szervezett programokról tájékoztatják a Családsegítő Központot, így az intézményt felkereső érintett ügyfelek is tudomást szerezhetnek az előadásokról.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nincs anyaoththon, sem családok átmeneti otthona, de a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz krízis esetén fordulók részére a Szolgálat felveszi a kapcsolatot az

intézményekkel és hozzá segítik a klienseket a szolgáltatás igénybe vételéhez és adott esetben el is szállítják őket oda.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Tokaj Városban az intézmények több mint felének női vezetője van. A képviselő-testületben sajnos nem található nő, de a bizottságokban már találkozunk nőkkel is.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
kevés a női közszereplő	ösztönözni, lehetőséghez juttatni a nőket
munkaidő rugalmatlan	figyelembe venni a nők szerepét – segíteni a gyermeknevelési tevékenységét
eltitkolt családon belüli erőszak	jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás hova fordulhat az érintett segítségért, (Családsegítő, Rendőrség, ingyenesen hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele)

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

saját jogú nyugdíj

- öregségi nyugdíj
- rehabilitációs járadék

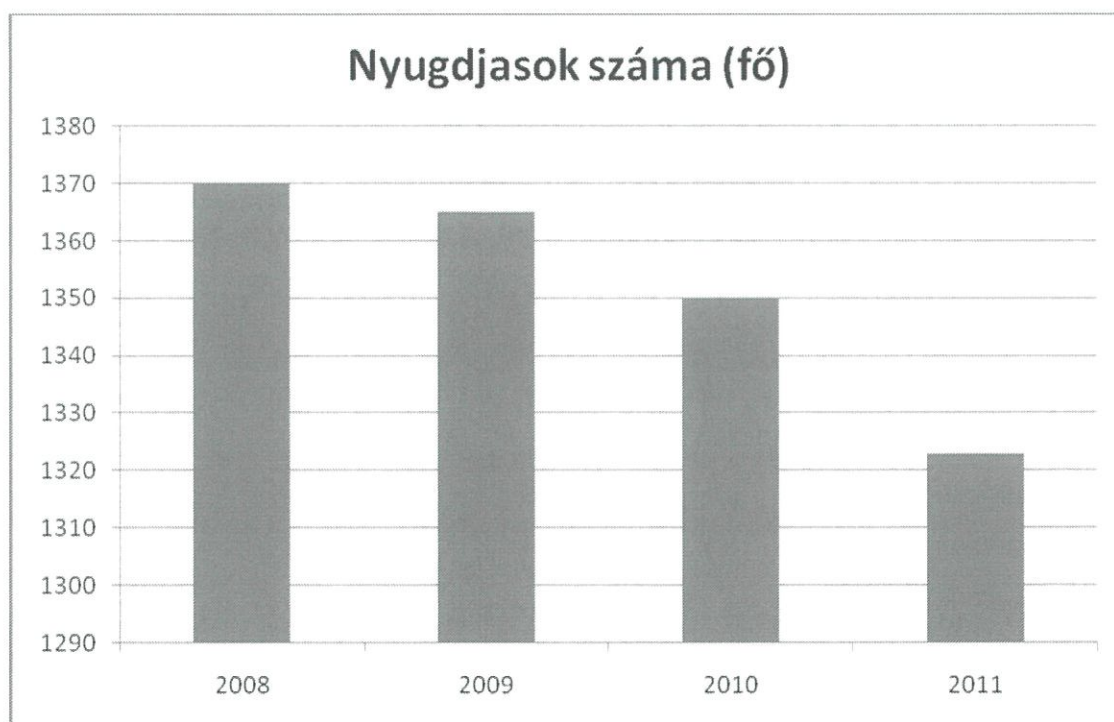
hozzátartozói nyugdíj

- özvegyi
- árvaellátás
- szülői
- baleseti hozzátartozói nyugellátás
- özvegyi járadék

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	564	806	1370
2009	556	809	1365
2010	559	791	1350
2011	536	787	1323

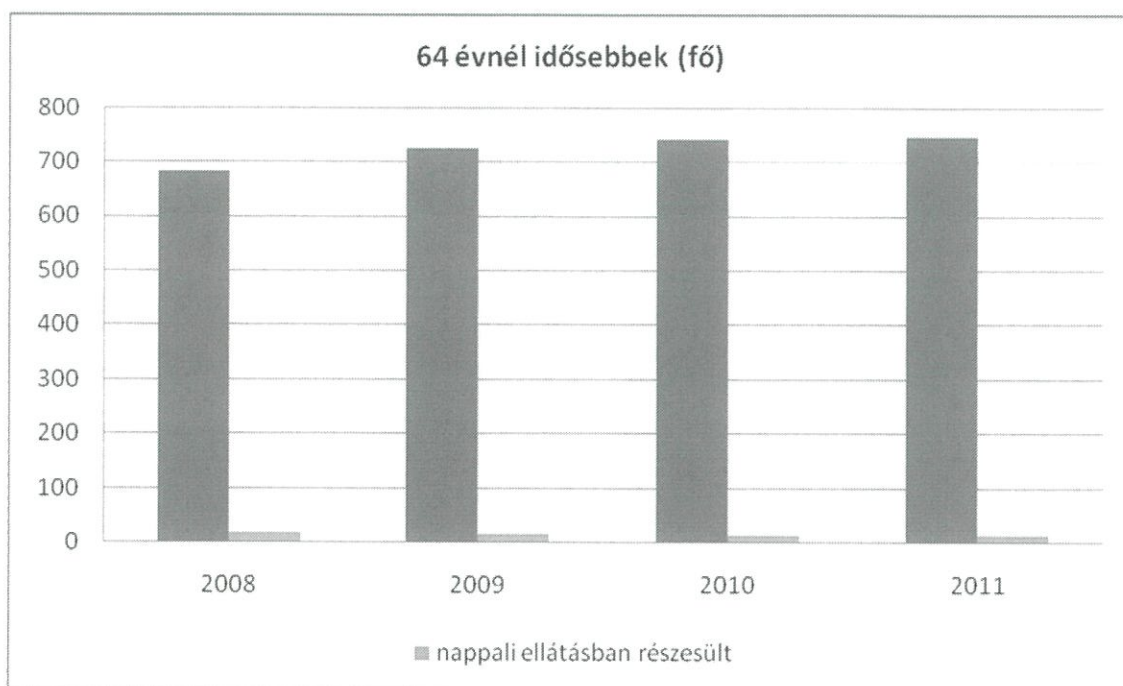
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	683	20	3%
2009	724	17	2%
2010	740	13	2%
2011	746	14	2%

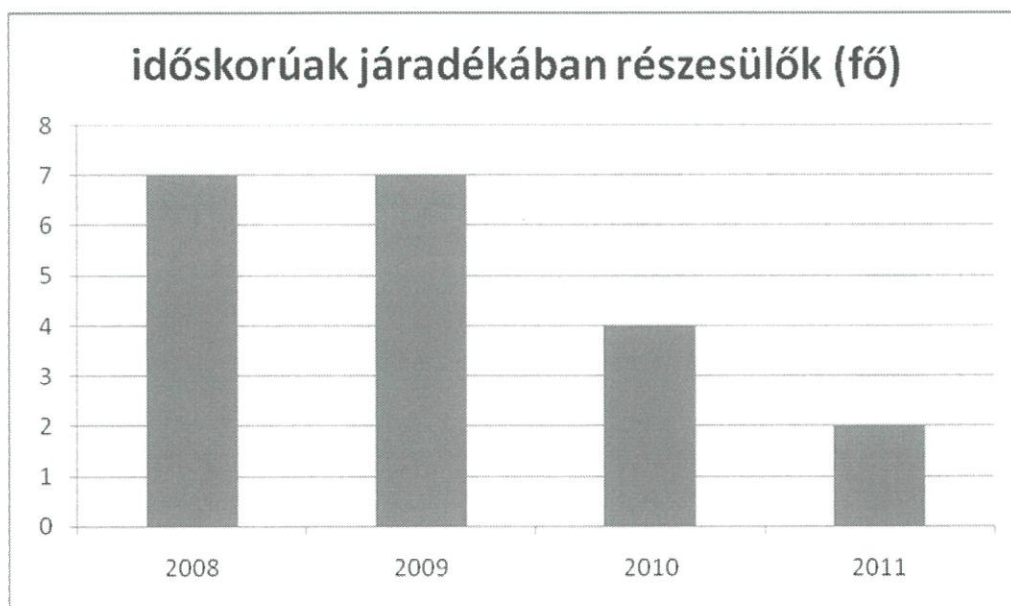
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	7
2009	7
2010	4
2011	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon kicsi, kivétel ha speciális tudással rendelkezik, illetve idény jellegű munkára van lehetőség a helyi szőlőültetvényeken.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Sajnos a településen kevés a lehetőség az idősek részvételére képzésekben. A nyugdíjasok foglalkoztatása közintézményekben a nullával egyenlő. A közéletben is kevés számban, alig vesznek részt az idősek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk ilyen esetről.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Az önkormányzat a Családsegítő és Gyermejköléti Szolgálat keretében látja el feladatát. Az önkormányzat szociális rendelete, valamint a Tokaji Többcélú Kistérségi Társulási Megállapodásban foglaltak szerint az idősök számára biztosított a szociális alapszolgáltatás:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres segítségnyújtás
- Idősök Klubja

Szakosított ellátás: Időskorúak Otthona

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális vagy mentális támogatásra szoruló szívesen veszik igénybe a szolgáltatásokat saját otthonukban.

Családsegítő és Gyermejköléti Szolgálat szociális alaptevékenységet végez, otthonukban keresik fel a gondozónők az idős, segítséggel könnyebben boldoguló embereket és segítenek nekik a mindennapi teendőik ellátásában.

A település előregedő, így egyre nagyobb igény mutatkozik a szociális ellátásra. A szociális étkeztetést is egyre többen kérik. A célcsoport az egészségügyi szakellátást helyben is igénybe tudja venni, a Dombi Sámuel Egészségügyi Központban.. Az egészségügyi szolgáltatások közül elérhetőek az egészségügyi alapellátás a nap 24 órájában (háziiorvosi szolgálat, és orvosi ügyelet).

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális szolgáltatásokhoz az idősök éppen úgy hozzáférnek, mint bármelyik korosztály. Színházlátogatáson az elmúlt két évben több nyugdíjas is részt vett. A Kulturális és Konferencia Központ és Paulay Ede Színház rendszeresen gondolt az idősökre, kedvező árú bérletekkel és alacsony jegyárakat is biztosít részükre. A Németi Ferenc Városi Könyvtár látogatottsága az idősök által elég magas. A könyvtár számos programot biztosít mely érdeklődésre tarthat számot.

A város művelődési háza akadálymentes, biztosítja a rendezvényein való részvételt.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök közül csak azok jártasak az informatikában akik mostanában töltötték be a nyugdíjkorhatárt és kifejezetten jellemző volt a munkájukra a számítógépes munkavégzés. Sajnos az idősök nagy része nem rendelkezik számítógépes ismeretekkel.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek számára kifejezetten a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat és az Idősek Klubja szervez az életkoruknak és érdeklődésüknek megfelelő programokat. Pl.: Teadélutánokat, kirándulásokat, szűrőprogramokat, egyházi programokat stb.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nemzedékek közti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése
az élethosszig való tanulás hiánya	lehetőséget teremteni az élethosszig való tanulásra képzések szervezésével
Nyugdíjasok foglalkoztatásának hiánya közintézményekben	Megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy hogyan és milyen módon lehet a nyugdíjasokat bevonni a foglalkoztatásba.
Idősek hiánya a közéletben	Idősek bevonása a város közéletébe

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	78	9
2009	70	12
2010	61	19
2011	n.a	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	n.a	0	0
2009	n.a	0	0
2010	n.a	0	0
2011	n.a	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Város közintézményei részben vagy egészben akadálymentesítettek. A legtöbb intézmény rendelkezik fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettséggel.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az elmúlt 5 évben épült szolgáltató intézmények, kulturális intézmények építésénél figyelembe vették és igyekeztek megoldani a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

nincs adat

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Sajnos a közösségi közlekedés, valamint parkok akadálymentesítettsége nem megoldott. A járdákon, a sétáló utcában megoldott a közlekedés a fogyatékos személyek számára – nincs a járdának pereme.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

nincs adat

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

nincs adat

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

(eljuttatásuk) terén.	
Az épületek részben akadálymentesítettek.	Törekedni az épületek teljes akadálymentesítettségére
Közösségi közlekedés, járda, parkok nem, vagy részben akadálymentesítettek	Törekedni a közösségi közlekedés, járdák és parkok esetében az akadálymentesítettség kiépítésére

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése
nincs adat

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
nincs adat

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
2004. január 1-e óta 11 település részvételével működik a Tokaji Többcélú Kistérségi Társulás

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
nincs adat

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
nincs adat

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
nincs adat

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Foglalkoztatás, lakhatás	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása
Gyermekek	Jövőkép biztosítása	Egységes fogalomrendszer kialakítása a gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények között
Idősek	Egészségi állapot, közéletbe bevonás	Idősek fóruma
Nők	Foglalkoztatás	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása
Fogyatékkal élők	Foglalkoztatás	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakhatás, foglalkoztatás Segélyezés (élelmiszer, tüzelő)	Váradi Géza Kis Imre
Gyermekek	Biztonságos jövő	Tereminé Szegedi Zsuzsa
Idősek	Egészségi állapot, közéletbe bevonás	Gottfried Péter

Nők	Foglalkoztatás	Posta Andrea
Fogyatékkal élők	Foglalkoztatás	Lovász Erzsébet

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romáknak van esélyük a felzárkózásra.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők a mélyszegénységből ki tudjanak lépni.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek biztonságos jövőjének megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségügyi állapotára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerőpiacon történő megjelenésüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők bevonására a közösségi életbe, programokba.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közmunkaprogram keretében folyamatos munkalehetőség biztosítása az érintett célcsoport számára
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az érintett célterület folyamatosan, munkavégzéssel jövedelemhez juttatása, a munka világába való visszavezetés, közösséghez történő alkalmazkodás javítása, életminőség javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Folyamatos pályázatok figyelése, benyújtása, a közfoglalkoztatási program keretében, minél nagyobb létszámban történő foglalkoztatásra pályázás
Résztvevők és felelős	Városi Kincstár
Partnerek	Munkaügyi központ, önkormányzati intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2015. 06. 30. - felülvizsgálat

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Hosszú távon nézve, amennyiben visszaintegrálódik az illető a munka világába települési szinten, úgy nagyobb esély van rá, hogy könnyebben mer, és így talál is lehetőséget munkavégzésre KSH, ÁFSZ statisztika
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem megfelelő munkamorál – munkavezetők alkalmazása
Szükséges erőforrások	Foglalkoztatási pályázatok

Intézkedés címe:	Idősek fóruma
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek bevonása a közéletbe, számukra fórum létrehozása, mely keretében elmondhatják véleményüket, javaslatot tehetnek a különböző közügyekkel kapcsolatban.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idős ügyi fórum javaslatai alapján élhetőbbé válhat a város.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fórumok tartása
Résztvevők és felelős	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Partnerek	Idősek
Határidő(k) pontokba szedve	2015. 06. 30. - felülvizsgálat
Eredményességi	Hosszú távon, a fórumba bevont emberek javaslatai alapján a

mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	településen emelkedik a közelség.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő propaganda
Szükséges erőforrások	Önkormányzati támogatás, humán

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Városunkban javítani szeretnénk a hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetét. Olyan képzési programok indítása, melyekkel növelhetjük a hátrányos helyzetű lakosság elhelyezkedési esélyeit.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szakmával rendelkező lakosság számának növelése, munkaerő-piacon történő könnyebb elhelyezkedés elősegítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tanfolyamok szervezése Képzési programok indítása
Résztvevők és felelős	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2017. 06. 30. - felülvizsgálat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	Hosszú távon eredményes lehet, mert a szakmával rendelkező személyek elhelyezésére nagyobb esély van

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Képzés megszakítása – pénzügyi ösztönzés a képzés idejére
Szükséges erőforrások	Pályázati pénzek, humán

Intézkedés címe:	Kéz a kézben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élő, de munkaképes emberek részére munkavállalási lehetőségek biztosítása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<ul style="list-style-type: none"> - a fogyatékkal élő emberek munkaerő piaci hátrányai csökkenjenek - a fogyatékkal élő családok életkörülményeinek javítása a bérből származó jövedelem révén - a munkavégzés során a fogyatékkal élő emberek és a velük együtt dolgozó egészséges emberek érezzék a közös munka társadalmi hasznosságát, értékteremtő erejét
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - olyan pályázati források felkutatása és kiajánlása a potenciális munkáltatók részére, melyeknél előnyt jelent a fogyatékkal élők foglalkoztatása - képzések, átképzések szervezése, hogy a fogyatékkal élőknek több lehetősége legyen a munkaerő piacon
Résztvevők és felelős	Fogyatékosok
Partnerek	-Munkaügyi Központ szakembereinek bevonása
Határidő(k) pontokba szedve	2017. 06. 30. - felülvizsgálat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Piacképes, minimum önköltséget eredményező tevékenységek szervezése. A keresett szakmák képzésében felkutatni a fogyatékkal élők lehetőségeit.

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: önkormányzati forráshiány, szakemberhiány Csökkentésük eszközei: támogatások felkutatása
Szükséges erőforrások	- Munkaügyi Központ szakembereinek bevonása - foglalkoztatási, képzési, fejlesztési pályázati források

Intézkedés címe:	Egységes fogalomrendszer kialakítása a gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények között
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egységes fogalomrendszer kialakítása a gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények között a „veszélyeztetett gyermek” megítélése szempontjából, valamint egyéb fogalmak objektív megítélése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egységes fogalomrendszer kialakítása, együttműködés a gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények között. A veszélyeztetett gyermek fogalmának objektív megítélése a meghatározás összehangolása a közös munka érdekében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az érintettek meghívásával egyeztetni a veszélyeztetett gyermek fogalmát. A gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények nem azonos mértékkel mérik a veszélyeztetettség fogalmát. Együttműködésben, a jogszabályi környezet figyelembe vételével, objektív meghatározása szükséges a fogalomnak.
Résztvevők és felelős	Oktatási intézmények, szakértők
Partnerek	Oktatási intézmények, szakértők
Határidő(k) pontokba szedve	2017. 06. 30. - felülvizsgálat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	-veszélyeztetettség esetén gyorsabb, hatékonyabb intézkedés -hosszabb távon a gyámügyi eljárások csökkenése

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pontos meghatározást követően a jelzőrendszer tagjainak összehangolt munkája, amely hosszú távon fenntartható.
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	Sikeres anyák
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők munkavállalásának összeegyeztetése a gyerekvállalással, gyerekneveléssel, anyai feladatok ellátásával.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	növekedjen a gyerekes családban élő női munkavállalók száma - növekedjen a kisgyermekkel rendelkező nők számára a részmunkaidős munkát kínáló munkahelyek száma - a női munkavállalók hátrányos helyzetének csökkentése - a város intézményeiben család-barát munkakörök kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- munkaidő kedvezmény a gyereket nevelő családos női dolgozók részére - a családon belüli munkamegosztás társadalmi elfogadottságának erősítése, jó családi példák állítása - egész napos iskolai programok bevezetése - az üzletek és a hivatalok nyitvatartási idejének részleges igazítása a gyerekes szülők javítása érdekében - a női munkaerőt is lehetővé tevő közfoglalkoztatási munkakörök számának bővítése - képzések, átképzések szervezése
Résztvevők és felelős	Szakértők, munkaügyi központ
Partnerek	Szakértők, munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 06. 30. - felülvizsgálat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	- Munkaügyi Központ statisztikái - KSH statisztika

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az eredmény fenntarthatósága nagyban függ a pályázati, kötségvetési források bevonásától. A nyugodt családi háttérrel eredményesebb munkát végezhetnek a nők.
Szükséges erőforrások	- Munkaügyi Központ szakembereinek bevonása - önkormányzati kötségvetési támogatás - munkáltatói pályázati támogatások

Intézkedés címe:	Az idős lakosság egészségügyi állapotának javítása, egészségügyi szűrések népszerűsítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egészségügyi szűrésekkel, tanácsadásokkal szeretnénk az időseket segíteni az egészségük megtartásában
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövidtávon: tájékoztatás, egészséges életmódra nevelés, egészségi állapotuk szinten tartása Középtávú: egészségi állapotuk javítása szűrőprogramok segítségével Hosszú távú: kevesebb kevesebb betegség, hosszabb élet
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás, tanácsadás, egészséges életmódra nevelés - szűrőprogramok szervezése - két éven belül
Résztvevők és felelős	
Partnerek	Orvosok, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 06. 30. - felülvizsgálat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Kórházi kezelések számának csökkenése, mortalitás csökkenése

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, kevés a résztvevő a szűrésprogramokon,forráshiány Csökkentésük eszköze: folyamatos tájékoztatás,a szűrőprogramok népszerűsítése
Szükséges erőforrások	- pályázati pénzek - támogatás -technikai háttér -szakemberek megléte

Intézkedés címe:	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Széleskörű tájékoztatás - minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	-érdeklődés felkeltésével, tájékoztatással a szűrővizsgálatok szükségességének elismerése -minden nő legalább 2 évente vegyen részt rákszűrésen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- széleskörű tájékoztatás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan (a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményei) -a szűrés tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása - a szűrésen való részvétel megszervezése (csoportos utaztatás) - a szűrésen kiderült egészségügyi problémák esetén további segítségnyújtás
Résztvevők és felelős	Jegyző, védőnők, háziorvosok
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 06. 30. - felülvizsgálat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	-a megszólított nők többségének tényleges szűrése, egészség megőrzése

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi eszközök hiánya, érdektelenség, anyagi támogatás, propaganda
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai, pénzügyi erőforrások

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés eléréni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés feladata	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményei nem fenntarthatósága	2020. évi felülvizsgálathoz aktuális állapot
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci helyzetének javítása	Városunkban javítani szeretnénk a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci helyzetét.	A szakmával rendelkezők lakosság számának növelése, munkaerőpiacra történő könnyebb elhelyezkedés elősegítése.		Tanfolyamok szervezése Képzési programok indítása	Polgármester	2019.06.30	Önkormányzati adatok TeIR KSH	Terembérlet Technikai feltételek Szakemberek felkeresése Vállalkozók bevonása Pályázatok figyelése, igénybevétele	Hosszútávon eredményes lehet, mert a szakmával rendelkező személyek elhelyezése nagyobb esélyt nyújt	A nyertes EFOP programok során folytatottan kerülnék meg a szervezésre

2	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása	Közmunkaprogram keretében folytatott munkalehetőség biztosítása az érintett célcsoport számára	Az érintett céltérület folyamatos, munkavégzéssel jövedelemhez juttatása, a munkavilágába való visszavezetés, közösséggé történő alkalmazkodás javítása, életminőség javítása	Költségvetési koncepció	Folyamatos pályázatok figyelése, benyújtása, a közfoglalkoztatási program keretében, minél nagyobb létszámban történő foglalkoztatásra pályázás	Tokaji Városüzemeltető Szervezet	2019.06.30.	KSH, ÁFSZ statisztika	Foglalkoztatási pályázatok	Hosszú távon nézve, amennyiben visszaintegrálódik az illető munka világába te epülsi szinten, úgy nagyobb esély van rá, hogy könnyebben mer, és így talál is lehetőséget munkavégzésre	A közfoglalkoztatási program keretében a pályázatok benyújtása folyamatos
---	---	--	---	-------------------------	---	----------------------------------	-------------	-----------------------	----------------------------	--	---

II. A gyermekek esélyegyenlősége

Egységes fogalomrendszer kialakítása a gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények között	Egységes fogalomrendszer kialakítása a gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények között a „veszélyeztetett gyermek” megítélésére	Egységes fogalomrendszer kialakítása, együttműködés a gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézmények között. A veszélyeztetett gyermek	Az érintettek meghívásával egyeztetni a veszélyeztetett gyermek fogalmát. A gyermekvédelem, az egészségügy és a köznevelési intézménye	Jegyző, Humán politikai bizottság	2019.06.30.	- veszélyeztettség esetén gyorsabb, hatékonyabb intézkedés - hosszabb távon a gyámügyi eljárások csökkenése	Pontos meghatározás: követően a jelzőrendszer tagjainak összehangolt munkája, amely hosszú távon fenntartható.	A Családsegítő szolgálat munkatársaival folyamatos kapcsolattartás
---	--	---	--	-----------------------------------	-------------	---	--	--

		szempontjából, valamint egyéb fogalmak objektív megítélése.	fogalmának objektív megítélése a meghatározás összehangolása a közös munka érdekében.					k nem azonos mértékkel mérik a veszélyeztettség fogalmát. Együttműködésben, a jogszabályi környezet figyelembe vételével, objektív meghatározása szükséges a fogalomnak.				
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Sikeres anyák	A nők munkavállalásának összeegyeztetése a gyerekvállalással, anyai feladatok ellátásával.	növekedjen a gyermekes családokban élő nők munkavállalók száma - növekedjen a kisgyermekkel rendelkező nők számára a rész munkaidős munkát kínáló munkahelyek száma - a nők	Közfoglalkoztatási programok	- munkaidő kedvezmény a gyereket nevelő családos női dolgozók részére - a családon belüli munkamegosztás társadalmi elfogadottságának erősítése, jó családi példák	polgármester	2020.06.30.	- Munkaügyi Központ statisztikái - KSH statisztika	- Munkaügyi Központ szakemberei bevonása önkormányzati költségvetési támogatás - munkáltatói pályázati támogatások	Az eredmény fenntarthatósága nagyban függ a pályázati, költségvetési források bevonásától. A nyugodt családi háttérrel eredményesebb munkát végezhetnek a nők.	Előkészítés alatt	

[illegible]

	ntes közlekedés	intézményei akadálymentesítése folyamatos. A közút és járdahálózat is akadálymentesre kiépített, viszont egyes helyeken a fák gyökérzete ezen járófelületeket megrongálta, amely felületen a közlekedés az idősek és rokkantak számára nehézkesebb és balesetveszélyes.	megrongáló dott burkolatok cseréje, így az idősek rokkantak számára a biztonságos közlekedés biztosítása.		megrongáló dott burkolatok cseréje, kijavítása.	Városüzemeltető Szervezet	.	adatgyűjtés	zati forrás, pályázati források.	abb közlekedés, kevesebb baleset.	felújítások a források rendelkezésre állásával folyamatos
4	Idősek fóruma	Idősek bevonása a közéletbe, számukra fórum létrehozása, mely keretében	Az idősek fórum javaslatai alapján élhetőbbé válhat a város.		Fórumok tartása	polgármester	2020.06.30.	Helyi adatgyűjtés - elégedettség	Önkormányzati támogatás	Hosszútávon, a fórumba bevont emberek javaslatai alapján a településen	Előkészítés alatt

		elmondhatják véleményüket, javaslatot tehetnek a különböző közügyekben kapcsolatban.								emelkedik a közelégedettség.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Kézben	A fogyatékkal élő, de munkaképességek részére munkavállalási lehetőségek biztosítása.	- a fogyatékkal élő emberek munkaerő piaci hátrányai csökkenjenek - a fogyatékkal élő családok életkörülményeinek javítása a bérből származó jövedelem révén - a munkavégzés során a fogyatékos ággal élő emberek és a velük együtt dolgozó	- a közfoglalkoztatási program	- olyan pályázati források felkutatása és kiajánlása a potenciális munkáltatók részére, melyeknél előnyt jelent a fogyatékkal élők foglalkoztatása - képzések, átképzések szervezése, hogy a fogyatékkal élőknek több lehetősége legyen a munkaerő piacon	Pénzügyi, területfejlesztési, humánpolitikai bizottság	2020.06.30	- KSH statisztika - Munkaügyi Központ nyilvántartásai	- Munkaügyi Központ szakemberei bevonása a foglalkoztatási, képzési, fejlesztési pályázati források	Piacépes, minimum önköltséget eredményező tevékenységek szervezése. A keresett szakmák képzésében felkutatni a fogyatékkal élők lehetőségeit.	Előkészítés alatt

[illegible]

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

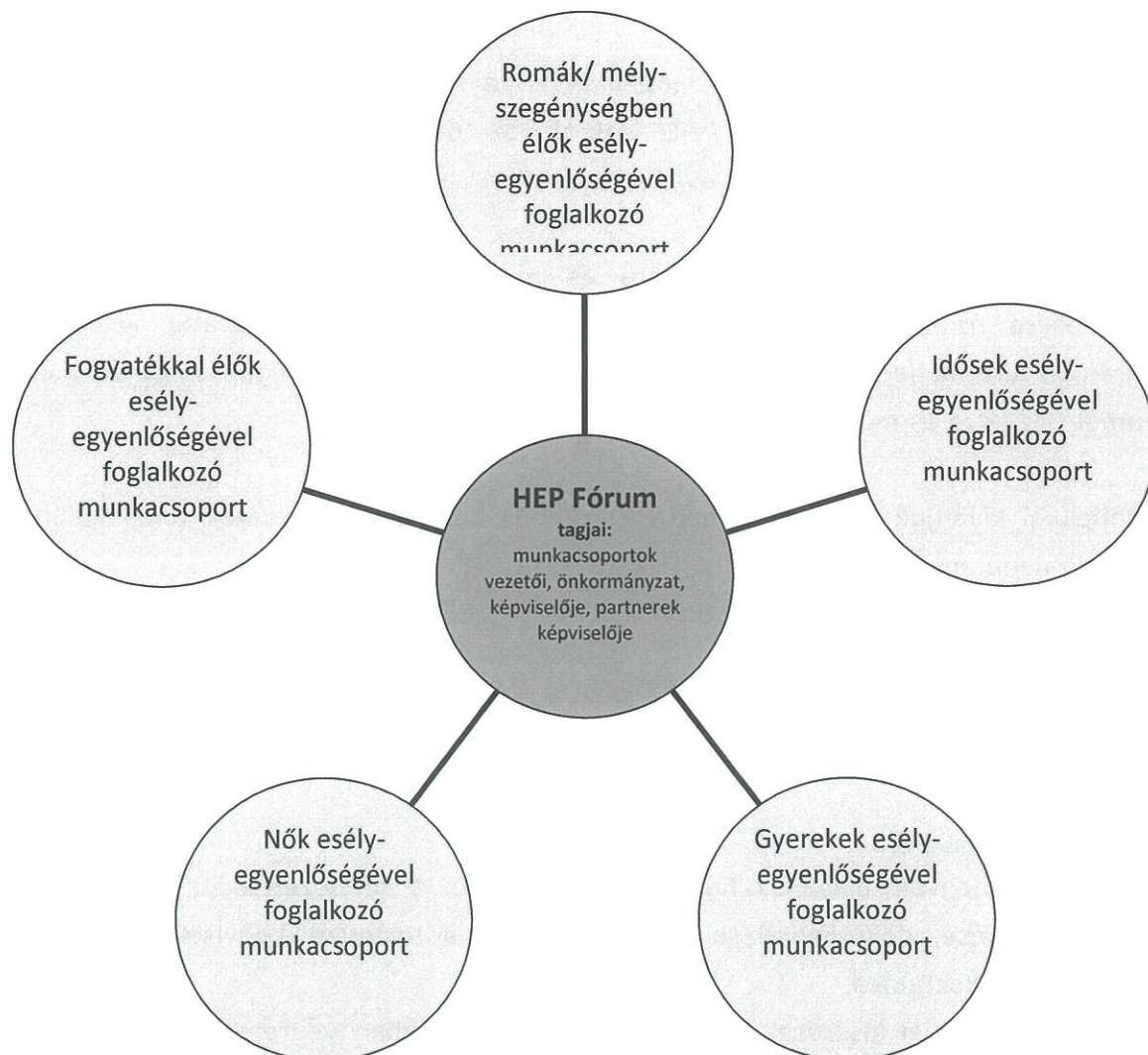
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Rudolf-Keresztes Alexandra felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.

Így

- o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tokaj város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Tokaj város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 181/2018. (VIII. 30.) KT számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum: 2018.08.30.

Aláírás

A tokaji Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Tereminé Szegedi Zsuzsanna

Partner aláírás

Dátum

Posta Andrea

Partner aláírás

Dátum

Gottfried Péter

Partner aláírás

Dátum

Peimliné Keller Erzséber

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Posta György	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Péterné Ferencz Zsuzsanna	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Posta Andrea	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Peimliné Keller Erzsébet	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Tereminé Szegedi Zsuzsanna	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Gottfried Péter	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.